

विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७७

(Detailed Project Report Preparation Directives)

प्रदेश सरकार

मुख्यमन्त्री तथा मन्त्रिपरिषद्को कार्यालय

गण्डकी प्रदेश, पोखरा

विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७७

गण्डकी प्रदेश सरकारबाट स्थानीय तहहरूलाई उपलब्ध गराइने वित्तीय हस्तान्तरण अनुदान अन्तर्गत कार्यान्वयन गरिने आयोजनाहरूको सञ्चालनार्थ माग गरिने प्रस्तावको ढाँचामा एकरूपता कायम गर्न, विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने कामलाई कम खर्चिलो, सहज र सरल बनाउन यस सम्बन्धी मार्गदर्शन बनाइ लागु गरिएको छ ।

१. **संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ:** यस मार्गदर्शनको नाम “विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने सम्बन्धी मार्गदर्शन, २०७७” रहेको छ ।
२. **परिभाषा:** विषय वा प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस मार्गदर्शनमा:-,
 - क) “अनुदान” भन्नाले प्रदेश वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७५ को दफा ५, ६ र ७ मा व्यवस्था गरिएको क्रमशः सशर्त, समपुरक र विशेष अनुदान सम्झनु पर्छ ।
 - ख) “आयोजना” भन्नाले प्रदेश सरकारले स्थानीय तहलाई उपलब्ध गराउने अनुदानमा सञ्चालन गरिने विकास सम्बन्धी योजना तथा कार्यक्रम भन्ने सम्झनु पर्छ ।
 - ग) “ऐन” भन्नाले प्रदेश वित्त व्यवस्थापन ऐन, २०७५ सम्झनु पर्छ ।
 - घ) “कार्यविधि” भन्नाले बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७ संझनु पर्छ ।
 - ङ) “मन्त्रालय” भन्नाले आर्थिक मामिला तथा योजना मन्त्रालय सम्झनु पर्छ ।
 - च) “वातावरणीय अध्ययन” भन्नाले वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ३ मा उल्लेखित संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन, प्रारंभिक वातावरणीय परीक्षण वा वातावरणीय प्रभाव मूल्यांकन सम्झनु पर्छ ।
 - छ) “विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन (डिपीआर)” भन्नाले आयोजनाको ईन्जीनियरिङ्ग प्रतिवेदन, वातावरण संरक्षण ऐन २०७६ र वातावरण संरक्षण नियमावली २०७७ मा व्यवस्था भएबमोजिम गर्नुपर्ने वातावरणीय अध्ययन एवं सामाजिक, आर्थिक प्रभाव र असरको संभावित मूल्यांकन सहितको एकीकृत विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन सम्झनु पर्छ ।
 - ज) “स्थानीय तह” भन्नाले गाउँपालिका, नगरपालिका, उप महानगरपालिका र महानगरपालिका सम्झनु पर्छ ।
 - झ) “क्षेत्र” भन्नाले स्थानीय तहले प्रस्ताव पेश गर्न सक्ने विषयगत क्षेत्रहरू सम्झनु पर्छ ।
३. **मार्गदर्शनका उद्देश्य:** (१) ऐन को दफा ५, ६ र ७ को व्यवस्था कार्यान्वयनका लागि सञ्चालन गरिने आयोजनाहरूको स्थानीय तहले पेश गर्ने प्रस्तावको ढाँचामा एकरूपता कायम गर्न, विस्तृत

- आयोजना प्रतिवेदन तयार गर्ने कामलाई कम खर्चिलो, सहज र सरल बनाउन साथै बजेट तथा कार्यक्रम कार्यान्वयन सम्बन्धी एकीकृत कार्यविधि, २०७७ को दफा ९ (४) सँग सम्बन्धित अनुसूची -१ मा रहेको ढाँचालाई सरलीकृत बनाउने उद्देश्यले यो मार्गदर्शन तर्जुमा गरिएको छ।
४. विषय क्षेत्रअनुसार आयोजना प्रस्ताव भर्नुपर्ने विवरण र भर्ने तरिका: दफा ३ मा उल्लेखित ढाँचामा आयोजना प्रस्ताव तयार गर्नुपर्ने सम्बन्धमा विषयगत क्षेत्रअनुसार यो मार्गदर्शनको अनुसूची -१ को ढाँचामा आयोजना प्रस्ताव तयार गरी पेश गर्नुपर्नेछ ।
५. विस्तृत आयोजना प्रतिवेदनमा समेटिनु पर्ने विषय: (क) स्थानीय तहहरूले अनुदानका लागि प्रदेश सरकार समक्ष पेश गर्नुपर्ने प्रस्तावमा बजेटको परिमाणका आधारमा देहायअनुसारको विषयहरू समेटिएको हुनुपर्नेछ:
- (१) **क्षेत्रगत (Sector wise) विश्लेषण:** विस्तृत आयोजना प्रतिवेदनमा आयोजनाको (सडक, सिंचाई, खानेपानी आदि) क्षेत्रगत विश्लेषण गरिएको हुनुपर्नेछ ।
- (२) **आयोजनाको परिचय:** विस्तृत आयोजना प्रतिवेदनमा आयोजनाको परिचय समावेश हुनुपर्नेछ । आयोजनाको विगतमा गरिएका अध्ययन प्रतिवेदन (गुरुयोजना, विस्तृत सर्भेक्षण) उपलब्ध भएमा उक्त प्रतिवेदनमा उल्लिखित नाम, ठेगाना स्पष्ट रूपमा किटान गरिएको हुनुपर्नेछ ।
- (३) **आयोजनाको अध्ययन तथा सर्भेक्षण:** आयोजना निर्माण पूर्व आयोजना स्थलको विस्तृत अध्ययन गरी सम्बन्धित विज्ञहरूबाट सर्भेक्षण सामग्री / औजारहरूको प्रयोग गरी सर्भेक्षण गरिएको हुनुपर्नेछ ।
- (४) **विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन:** सर्भेक्षण पश्चात उपलब्ध तथ्यांकहरूका आधारमा रही आयोजनाको विस्तृत इन्जिनियरिङ डिजाइन तयार बनाउनु पर्नेछ ।
- (५) **विस्तृत लागत अनुमान:** आयोजना स्थलको विस्तृत सर्भेक्षणका आधारमा गरिएको डिजाइनमा रही इन्जिनियरिङ नर्श, दर रेट (उपलब्ध भएसम्म जिल्ला दररेट, नभएमा अन्य सरकारी निकायले प्रयोग गरिरहेको दररेट समेतलाई आधार मान्न सकिने) अनुसार आयोजनामा लाग्ने सामग्रीहरू, ज्यामीहरूको आवश्यक संख्याको आधारमा विस्तृत लागत अनुमान तयार गरिएको हुनुपर्नेछ ।
- (६) **आर्थिक र वित्तीय विश्लेषण:** आयोजना निर्माणमा आवश्यक आर्थिक र वित्तीय पक्षको भविष्यमा आउन सक्ने वित्तीय जोखिमको आँकलन सहित स्पष्टरूपमा विश्लेषण गरिएको हुनुपर्नेछ ।

(७) वातावरणीय प्रभाव विश्लेषण: आयोजना निर्माण पूर्व आयोजनाको निर्माणले आउनसक्ने वातावरणीय जोखिमको आँकलन गरी वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ३ अनुसूची १, २, ३ मा उल्लेख भएअनुसारको वातावरणीय अध्ययन गर्नुपर्नेछ ।

(८) सामाजिक प्रभाव विश्लेषण: आयोजना निर्माण पूर्व आयोजनाको निर्माणले आउनसक्ने सामाजिक साँस्कृतिक पक्षमा पर्ने प्रभावको आँकलन गरी संभावित समस्या समाधानको उपायहरू कार्ययोजनामा समावेश गराएको हुनुपर्नेछ ।

(९) विस्तृत वित्तीय लगानी योजना: विस्तृत आयोजनाको प्रतिवेदनमा आयोजनाको विस्तृत वित्तीय लगानी योजना समावेश गरिएको हुनुपर्नेछ ।

(१०) विस्तृत खरिद योजना: आयोजना निर्माणमा आवश्यक खरिद प्रकृया सम्पन्न गर्न लाग्ने समय सहित सरसामान खरिद वा आयोजना सिँगैको विस्तृत खरिद योजना तयार गर्नुपर्नेछ ।

(११) विस्तृत कार्यान्वयन योजना: आयोजना निर्माणमा आवश्यक क्रियाकलापहरू जस्तै जग खन्ने, रड बाँध्ने, ढलान आदि कार्यको समयावधि सहितको विस्तृत कार्यान्वयन योजना समावेश गरिएको हुनुपर्नेछ ।

(१२) संचालन तथा मर्मत ढाँचा: आयोजना कार्यान्वयन हुनु पूर्व नै आयोजना निर्माण पश्चातको आँकलन गरी आयोजना संचालन कार्यविधि (जस्तै: ठेक्का, उपभोक्ता समिति र अमानत) तथा मर्मत ढाँचा तयार गरी किटान गरिएको हुनुपर्दछ ।

(१३) जोखिम व्यवस्थापन योजना: आयोजना निर्माण पूर्व भविष्यमा आउन सक्ने विभिन्न जोखिमहरू (जस्तै: खानेपानी आयोजना तर्फ मुहान विवाद, मुहान सुक्ने, पहिरो जाने आदि, सडक आयोजनामा मुआब्जा, बाढी पहिरो, संचालनमा रहेका आयोजनाहरू जस्तै सिंचाइ, खानेपानी इत्यादिमा पुग्नजाने संभावित क्षति आदि) आँकलन गरी त्यसलाई व्यवस्थापन गर्न जोखिम व्यवस्थापन योजना र सो कार्यान्वयनका लागि वित्तीय भार र समयावधी सहितको विस्तृत आयोजना प्रतिवेदन तयार गरिएको हुनुपर्नेछ ।

६. प्रचलित कानून बमोजिम हुने: प्रचलित कानूनसँग यो मार्गदर्शन बाझिएमा बाझिएको हदसम्म प्रचलित कानून लागु हुनेछ ।

अनूसूची-१ (क)

पूर्वाधार विकासको क्षेत्र तर्फ स्थानीय तहले प्रदेश सरकार मन्त्रालय समक्ष आयोजना माग गर्दा पेश

गर्नुपर्ने विवरणको ढाँचा

..... / नगर / गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय

.....

गण्डकी प्रदेश, नेपाल

सशर्त / सम्पुरक / विशेष अनुदानमा आधारित आयोजना प्रस्ताव फाराम

क) सडक पूर्वाधार:

१. सडक निर्माण स्थलको अवस्था र साधारण विवरण

१.१ सडकको नाम:

१.२ जिल्ला:

१.३ सडकले छुने स्थानीय तहहरू:

१.४ आयोजनाको किसिम: (क) नयाँ सडक निर्माण (ट्रयाक खोल्ने) (ख) स्तरोन्नति

१.५ सडक संकेत नं.

१.६ सडकले जोडने खण्डहरू: ट्रयाक खोल्नेकि.मि. ग्राभेल.....कि.मि., कालो पत्रे कि.मी.

२. सामान्य ईन्जिनियरिङ विवरण

२.१ हाल वस्तीबाट नजिकको सडक सम्म पुग्न लाग्ने समय:घण्टा

२.२ हाल सडक संचालन समय:महिना

२.३ सडकसँग जोडिने मुख्य सडकहरूको नाम र किसिम:जिल्ला सडक,.....राजमार्ग

२.४ आयोजना निर्माणमा

(क) स्थानीय सामग्रीको उपलब्धता: ढुंगा / बालुवा / गिटी

(ख) उपलब्ध हुने स्थान: ग) निर्माण आयोजना स्थल र निर्माण सामग्री उपलब्ध हुने स्थान बीचको दुरी: (कि.मी.)

२.५ (क) आयोजनाको शुरुवात चेनेज बिन्दु:कि.मि.

(ख) आयोजनाको अन्तिम चेनेज बिन्दु:..... कि.मि.

२.६ सडक र वरपरको माटो, चट्टानको वर्गिकरण: नरम माटो/ग्राभेल/ नरम चट्टान/ कडा चट्टान

३. सामाजिक तथा आर्थिक पक्षको विवरण:

३.१ आयोजनाबाट प्रत्यक्ष लाभान्वित घरधुरी संख्या: परिवार संख्या:, जनसंख्या:

३.२ पैदल हिंडेर ३० मिनेटभित्रमा निर्माणाधीन सडकमा पुग्ने जनसंख्या ...

३.३ आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या: .. दलित, ... आदिवासी, पिछडिएको वर्ग, जम्मा

३.४ बाह्रैमास सडकसँग पहुँच हुने जनसंख्या:

३.५ सडक संजालमा पर्ने अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा अवरोध हुने/ नहुने:

३.६ वार्षिक ईकाई घरपरिवार आम्दानी: (गत आ.ब.को)

३.७ प्रति के.जि. खाद्यान्न मूल्य:

चामल: (मन्सुली) रु..... /के.जि.

दाल: रु..... /के.जि.

गहु: रु..... /के.जि.

सागसब्जी: रु..... /के.जि.

मकै: रु..... /के.जि.

खानेतेल: रु..... /लि.

३.८ सामान ढुवानी भाडा: रु...../के.जि./ प्रति कि.मी.

३.९ यात्रु भाडा:...../ कि.मि.

३.१० सडकमा गुडने दैनिक सवारी संख्या: ट्रक, बस ..., ट्रयाक्टर....., हलुका सवारी

३.११ सडक संजालमा पर्ने अत्यावश्यक सेवा प्रदायक सामाजिक संघ-संस्थाहरु:

.....अस्पताल,स्वास्थ्य चौकी,विद्यालय,क्याम्पस,स्थानीय तह,

.....सदरमुकाम,कृषि केन्द्र,.....बजार केन्द्र

४. वातावरणीय पक्षको विवरण:

४.१ सडक निर्माणले ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक संरचनालाई नोक्सान: पर्ने /नपर्ने

४.२ सडक पूल निर्माण स्थल वातावरणीय जोखिम (पैहो, भूस्खलन र भू-क्षय) तथा संरक्षित क्षेत्रमा: पर्ने /नपर्ने

४.३ वन क्षेत्रबाट सडक जाने भए सडकले छुने वन:

(क) सामुदायिक वन हे. (ख) संरक्षित क्षेत्र हे. ग) राष्ट्रिय वन: हे.

४.४ सडक निर्माणले गर्दा निम्न पक्षहरुमा असर गर्ने /नगर्ने

(क) भूक्षय, भूस्खलन, पैहो:.....

(ख) स्थानीय वातावरणमा प्रदूषण:.....

(ग) मानव बस्ति स्थानान्तरण:

५. आयोजनासँग संलग्न कागजातहरु र मुख्य मुख्य विवरणहरु:

५.१ आयोजनास्थलको बिस्तृत डिजाईन, ड्रईड, लागत अनुमान सहितको पुस्तकहरु तयार: भएको /नभएको

५.२ आयोजनाको अनुमानित लागत:

५.३ सडक लम्बाई:कि.मी.

५.४ सडक संचालन पश्चात यातायात संचालन हुने समय:.....महिना

५.५ आयोजना निर्माणमा:

(क) स्थानीय सामाग्रीको प्रयोग: घ.मी. ढुंगा,घ.मी. बालुवा,..... घ.मी. गीटी,.....

(ख) स्थानीय कामदारहरूको प्रयोग:दक्ष,अदक्ष

५.६ रोजगारीको सिर्जना:.....दिन/ वर्ष

५.७ पर्यावरणमा पर्ने असरलाई न्यून गर्न बिस्तृत सर्भेक्षणमा अबलम्बन गरिएका उपायहरू:
.....बर्ग मि. वायो ईन्जिनियरिङ्ग,घ.मि., तारजालीमा ढुंगा भर्ने कार्य,

५.८ प्रदेशबाट अनुदान माग गर्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णयको प्रतिलिपि:

सम्पर्क व्यक्तिको विवरण:

नाम:

ठेगाना:

फोन नं.

फाराम भर्ने तरिका:

१. सडक निर्माण स्थलको अवस्था र साधारण विवरण:

१.१ यसमा प्रस्ताव गरिएको सडकको नाम भन्नाले स्थानीयमा प्रचलित वा जिल्ला यातायात गुरुयोजना (District Trasportation Master Plan) वा स्थानीय तहमा भएको अभिलेख अनुसारको सडक नामलाई बुझाउँछ ।

१.२ सडकले जोडने स्थानीय तह भन्नाले सडकको शुरु बिन्दु र अन्त भएको बिन्दु भित्रको भूगोलमा अबस्थित हुने स्थानीय तहको भूगोललाई जनाउँछ ।

१.३ सडक संकेत नं. भन्नाले DTMP/ स्थानीय तहले सडक संजालको गुरु आयोजना बनाउदा दिईएको संकेत नं. भनेर बुझ्नु पर्दछ ।

१.६ सडकले जोडने सडक खण्डहरू भन्नाले हाल सडकको कति कि.मि. खण्ड कच्ची (माटोको सतह भएको)/ ग्राभेल (रोडा बिछाईएको)/ कालोपत्रे (अलकत्रा राखिएको) रहेको छ सो को अबस्थालाई बुझाउँछ ।

२. सामान्य ईन्जिनियरिङ्ग विवरण

२.१ वर्तमान अबस्थामा यातायात संचालनको अबस्था भए सवारी साधनको प्रयोगबाट सडक खण्ड पार गर्न लाग्ने समय र यातायातको ब्यबस्था नभए सडक खण्ड पार गर्न पैदल यात्रालाई लाग्ने समयलाई बुझाउँछ ।

२.२ बिद्यमान अबस्थामा वर्षमा कति महिना यातायात संचालन सुचारु हुन्छ उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.३ प्रस्तावित सडक निर्माणले जोडने मुख्य मुख्य सडकहरूको जस्तै: स्थानीय सडक, जिल्ला सडक, राजमार्गलाई बुझाउँछ ।

२.४ स्थानीय सामग्रीको उपलब्धता भन्नाले सडक निर्माण हुने स्थान वरपर पाईने स्थानीय सामग्रीहरु जस्तै ढुंगा, माटो, बालुवा, गिट्टी आदीलाई बुझाउँछ । उपलब्धता हुने स्थान भन्नाले सडक निर्माणमा आवश्यक गुणस्तरीय स्थानीय सामग्री पाईने स्थान भनेर जनाउँछ । नजिकै गुणस्तरीय स्थानीय सामग्रीको अभाव भएमा सो स्थान टाढा भएमा दूरी उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.५ आआयोजना कार्यान्वयन हुने शुरु र अन्तिमको चेनेज विवरण भन्नाले कि.मि. लाई बुझाउँछ । जस्तै: १०+३०० भन्नाले १० कि.मि. र ३०० मी. बुझाउँछ ।

२.६ सडक र वरपरको माटो, चट्टानको बर्गिकरण भन्नाले बर्तमान अबस्थामा आँखाको सहायताले छुट्टयाईएको माटो वा चट्टानको प्रकारलाई बुझाउँछ ।

३. सामाजिक तथा आर्थिक पक्षको विवरण:

३.१ आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या भन्नाले सडक निर्माणबाट प्रत्यक्ष लाभ लिन सक्ने सडकको प्रभाव क्षेत्र (zone of influence) को भूगोलमा बसेको जनसंख्यालाई बुझाउँछ ।

३.२ आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या भन्नाले राज्यको सेवा सुबिधाको सहज रूपमा प्राप्त गर्न नसकि अलग्गिएको समूदाय जो सडकको प्रभाव क्षेत्र (zone of influence) भित्र बसेको जनसंख्यालाई बुझाउँछ ।

३.३ आयोजनाबाट लाभान्वित घरपरिवार संख्याले प्रत्यक्ष लाभ पाउने सडकले सेवा प्रदान गर्ने स्थानीय तहहरुमा अवस्थित घरपरिवारलाई बुझाउँछ ।

३.४ बार्षिक ईकाई घरपरिवार आम्दानी भन्नाले सरदर ईकाई घरपरिवारको बार्षिक आयलाई बुझाउँछ ।

३.५ सडक निर्माण पूर्व विभिन्न खाद्यान्नको मूल्य भन्नाले प्रचलित किनबेच हुने मूल्यलाई जनाउँछ ।

३.६ सामान ढुवानी भाडा भन्नाले बिद्यमान अबस्थामा सवारी साधनहरु जस्तै जिप, ट्रायाक्टर, बस, ट्रक आदिमा सामान ढुवानी गर्दा लाग्ने वा जिल्ला यातायात व्यवस्था समितिले तोकेको भाडाबाट निकालेको सरदर भाडालाई जनाउँछ भने यात्रु भाडा भन्नाले प्रति ब्यक्ति प्रति कि.मि. दूरी यात्राको लागि आवश्यक रकम भन्ने बुझाउँछ ।

३.७ सडकमा गुड्ने दैनिक सवारी संख्या (ADT) भन्नाले सरदर दैनिक गुड्ने सवारीलाई बुझाउँछ ।

३.८ सडक संचालनले सडकको प्रभाव क्षेत्रभित्रका अत्यावश्यक सेवा प्रदायक सामुदायिक संघ संस्थाहरु जस्तै: अस्पताल, स्वास्थ्य चौकी, बिद्यालय, क्याम्पस, स्थानीय तह, सदरमुकाम, कृषि केन्द्र, बजार केन्द्र कति वटा संस्थालाई सेवा दिन्छ संख्या उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

४. वातावरणीय पक्षको विवरण:

४.१ सडक निर्माण गर्दा भविष्यमा ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक संरचनालाई नोक्सान पुग्ने-नपुग्ने निक्योल गरि उल्लेख गर्नु पर्दछ ।

४.२ सडक निर्माण स्थल र नजिक वातावरणीय जोखिम (पैहो, भूस्खलन र भूक्षय) भएको वा भविष्यमा भवितव्य हुन सक्ने वा कुनै संरक्षित क्षेत्र (निकुञ्ज, विशेष क्षेत्र) मा पर्ने भए स्पष्ट उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

४.३ सडक जाने स्थानमा वन (सामुदायिक/ संरक्षित/ कबुलियती) क्षेत्रमा पर्ने वा नपर्ने स्पष्ट खुलाई पेश गर्नु पर्नेछ ।

४.४ सडक निर्माणले वर्तमान स्थानीय वातावरणमा प्रदूषण (जस्तै: सडक निर्माणको चरणमा निर्माण क्षेत्र वरपर हुने धूलोको कारणले हुने वायु प्रदूषण, ठूला औजारका प्रयोगले हुने ध्वनी प्रदूषण) साथै मानव बस्ती स्थानान्तरणमा के कस्तो असर गर्छ वा गर्दैन यकिन गरि उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५. आयोजनासग संलग्न कागजातहरू र मुख्य मुख्य विवरणहरू:

५.१ सडक निर्माणस्थलको बिस्तृत सर्भेक्षण गरि डिजाईन तयार गरि बिस्तृत लागत अनुमान सहितको रिपोर्ट (Detailed Project Report) तयार भएको हुनु पर्दछ । DPR भएको वा नभएको निवेदनमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.२ सडक निर्माण पश्चात बर्षमा कति महिना यातायात संचालन हुन सक्छ खुलाउनु पर्नेछ ।

५.३ मूएच् मा समावेश भए अनुसार सडक निर्माणको लागि आवश्यक स्थानीय निर्माण सामग्री के कति प्रयोग हुन्छ (जस्तै: ढुंगा, गीटी, बालुवा, काठ, माटो) को परिमाण, आवश्यक दक्ष, अदक्ष कामदार साथै सो आआयोजनाले स्थानीयमा सिर्जना गरेको रोजगारी दिन प्रति बर्षको तथ्याड उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.४ आयोजनाको निर्माणले पर्यावरणमा पर्न जाने वा भविष्यमा पर्न सक्ने खतरालाई न्यूनिकरण गर्न बिस्तृत सर्भेक्षणमा के कस्ता उपायहरूको (बायो ईन्जिनियरिड अन्तर्गत घासःरुख रोप्ने कार्य, भिरालो सतह जोगाउन दिईने टेवा पर्खाल आदि) अबलम्बन गरिएका छन मूख्य मूख्य उपायहरू मूएच् मा भएको उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.५ प्रदेशबाट समपूरक अनुदान माग गर्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णयको प्रतिलिपीसाथ सडक पूल माग गर्ने उपभोक्ता समितिको सम्पर्क ब्यक्तिको नाम, ठेगाना र फोन नं. निवेदनमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

ख. सडक पुल:

१. सडक पूल निर्माण स्थलको अवस्था र साधारण विवरण:

१.१ सडक पूलको नाम:

१.२ जिल्ला:

१.३ पूलले जोडने स्थानीय तह:बायाँ किनारा,दायाँ किनारा.....

१.४ नदी/ खोलाको नाम:

१.५ पूलले छुने सडकको नाम:

१.६ सडक संकेत नं.

१.७ सडक पूलले जोडने सडक:कि.मि. ग्राभेल,.....कि.मि. कालो पत्रे

२. सामान्य ईन्जिनियरिड विवरण

२.१ सडक पूलले जोडने सडकमा आवश्यक जम्मा सडक पूल संख्या:

२.२ सडक पूलले जोडने सडकहरूको नाम र किसिम:जिल्ला सडक,.....राजमार्ग

२.३ आवश्यक एप्रोच सडकको लम्बाई:मी.दायाँ र बायाँ

२.४ आयोजना निर्माणमा

(क) स्थानीय सामाग्रीको उपलब्धता: ढुंगा/बालुवा/गीटी

(ख) उपलब्धता हुने स्थान:

२.५ नदी/खोलाको उच्चतम गहिराई:मी.

२.६ दुई किनारा/बिचको लम्बाई:मी.

२.७ नदी/खोला किनाराको माटो/चट्टानको वर्गिकरण:

(क) दायाँ किनारा: नरम माटो/ग्राभेल/नरम चट्टान/कडा चट्टान

(ख) बायाँ किनारा: नरम माटो/ग्राभेल/नरम चट्टान/कडा चट्टान

३. सामाजिक तथा आर्थिक पक्षको विवरण:

३.१ आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या:

३.२ आयोजनाबाट लाभान्वित DAG जनसंख्या:

३.३ बाह्रमास सडक सग २-४ घण्टामा पहुँच हुने जनसंख्या:

३.४ सडक संजालमा पर्ने अत्यावश्यक स्वास्थ्य सेवाको पहुँचमा अवरोध हुने/नहुने

३.५ आयोजनाबाट लाभान्वित घरधूरी संख्या:

३.६ वार्षिक ईकाई घरधूरी आम्दानी:

३.७ प्रति के.जि. खाद्यान्न मूल्य:

चामल: रु...../के.जि.

दाल: रु...../के.जि.

गहु: रु...../के.जि.

सागसब्जी: रु...../के.जि.

मकै: रु...../के.जि.

तेल: रु...../लि.

३.८ सामान ढुवानी भाडा: रु...../के.जि.

३.९ यात्रु भाडा:

३.१० सडकमा गुडने दैनिक सवारी संख्या: ट्रक, बस, ट्रयाक्टर, हलुका सवारी

.....

३.११ सडक संजालमा पर्ने अत्यावश्यक सेवा प्रदायक सामाजिक संघ संस्थाहरु:

.....अस्पताल,स्वास्थ्य चौकी,विद्यालय,क्याम्पस,स्थानीय तह,

.....सदरमुकाम,कृषि केन्द्र,.....बजार केन्द्र

४. (वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ३ मा गरिएको व्यवस्था अनुसार BEA वा IEE वा EIA गर्नुपर्ने हो यकीन गरी सोहीअनुसार गर्नुपर्ने ।)

४.१ सडक पूल निर्माणले ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक संरचनालाई नोक्सान: पर्ने /नपर्ने

४.२ सडक पूल निर्माण स्थल वातावरणीय जोखिम (पैहो, भूस्खलन र भूक्षय) तथा संरक्षित क्षेत्रमा: पर्ने /नपर्ने

४.३ वन क्षेत्रमा जग पर्ने/नपर्ने:.....

(क) सामुदायिक वन (ख) संरक्षित क्षेत्र ग.

४.४ सडक पूल निर्माणले गर्दा निम्न पक्षहरूमा असर गर्ने /नगर्ने

(क) पानीको वहावमा परिवर्तन:.....

(ख) पानीको गुणस्तरमा परिवर्तन:.....

(ग) स्थानीय वातावरणमा प्रदूषण:.....

(घ) मानव बस्ति स्थानान्तरण:

५. आयोजनासग संलग्न कागजातहरू र मुख्य मुख्य विवरणहरू:

५.१ आयोजनास्थलको माटो परिक्षण, बिस्तृत डिजाईन, ड्रईड, लागत अनुमान सहितको पुस्तकहरू तयार: भएको /नभएको

५.२ आयोजनाको अनुमानित लागत:

५.३ सडक पूल लम्बाई:मी.

५.४ सडक पूल संचालन पश्चात यातायात संचालन हुने समय:.....महिना

५.५ आयोजना निर्माणमा

(क) स्थानीय सामग्रीको प्रयोग: घ.मी. ढुंगा,घ.मी. बालुवा,..... घ.मी. गीटी,.....

(ख) स्थानीय कामदारहरूको प्रयोग:दक्ष,अदक्ष

५.६ रोजगारीको सिर्जना:.....दिन/ वर्ष

५.७ पर्यावरणमा पर्ने असरलाई न्यून गर्न बिस्तृत सर्भेक्षणमा अबलम्बन गरिएका उपायहरू:

.....बर्ग मि. बायो ईन्जिनियरिङ्ग,घ.मि. तारजालीमा ढुंगा भर्ने कार्य, अन्य

५.८ प्रदेशबाट अनुदान माग गर्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णयको प्रतिलिपी:

सम्पर्क व्यक्तिको विवरण:

नाम:

ठेगाना:

फोन नं.

फारम भर्ने तरिका:

१. सडक पूल निर्माण स्थलको अवस्था र साधारण विवरण

१.१ यसमा प्रस्ताव गरिएको सडक पूलको नाम भन्नाले नदी/खोलाको वा स्थानीयमा प्रचलित नाम भनेर बुझ्नु पर्दछ ।

१.२ सडक पूलले जोडने स्थानीय तह भन्नाले सडक पूलकको वायाँ र दायाँ जग अबस्थित हुने स्थानीय तहको भूगोललाई जनाउँछ ।

१.३ नदी /खोलाको नाम भन्नाले स्थानीय रूपमा प्रचलित नदी/खोलाको नामलाई जनाउँछ ।

१.४ सडक पूलले छुने सडकको नाम भन्नाले जिल्ला यातायात गुरुयोजना (DTMP) वा स्थानीय तहमा भएको अभिलेख अनुसारको सडक नामलाई बुझाउँछ ।

१.५ सडक संकेत नं. भन्नाले DTMP/स्थानीय तहले सडक संजालको गुरु आयोजना बनाउदा दिईएको संकेत नं. भनेर बुझ्नु पर्दछ ।

१.६ सडक पूलले जोडने सडक खण्डहरू भन्नाले हाल सडकको कति कि.मि. खण्ड कच्ची (माटोको सतह भएको)/ ग्राभेल (रोडा बिछाईएको) /कालोपत्रे (अलकत्रा राखिएको) रहेको छ सो को अबस्थालाई बुझाउँछ ।

२. सामान्य ईन्जिनियरिङ बिबरण

२.१ सडक पूलले जोडने सडकमा आवश्यक जम्मा सडक पूल संख्याले त्यो सडकमा आवश्यक जम्मा अन्य पूलहरूको संख्यालाई जनाउँछ ।

२.२ सडक पूलले जोडने सडकहरूको नाम भन्नाले एक वा एक भन्दा बढी सडकहरूलाई उपरान्त सडक पूलले सेवा प्रदान गरेको भन्ने बुझिन्छ । सडकको किसिम भन्नाले स्थानीय सडक/जिल्ला सडक/ राजमार्गलाई बुझाउँछ ।

२.३ एप्रोच सडकको लम्बाई भन्नाले पूलको दायाँ र बायाँ पूलको स्लाबसम्म यातायात सवारीहरू सहजरूपमा पुग्नको लागि निर्माण गरिने कंक्रीटको बाटोलाई जनाउँछ ।

२.४ स्थानीय सामाग्रीको उपलब्धता भन्नाले नदी/ खोला वा पूल निर्माण हुने स्थान वरपर पाईने स्थानीय सामाग्रीहरू जस्तै ढुंगा, माटो, बालुवा, गीटी आदीलाई बुझाउँछ । उपलब्धता हुने स्थान भन्नाले पूल निर्माणका लागि आवश्यक गुणस्तरीय स्थानीय सामाग्री पाईने स्थान भनेर जनाउँछ । नजिकै गुणस्तरीय स्थानीय सामाग्रीको अभाव भएमा सो स्थान टाढा भएमा दूरी उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.५ नदी वा खोलाको उच्चतम गहिराई भन्नाले पानीको बहाव भएको चौडाईको मध्य बिन्दु (पानीको उच्च गहिराई) बाट वर्षाको बेला उच्चतम पानीको बहाव हुँदा सम्मको भागको ठाडो उचाईलाई जनाउँछ । उक्त उचाई बिगतमा भएको उच्च पानीको बहावले किनारामा छोडेको संकेतलाई लिएर तुलना गरी उच्च मापनलाई अनुमान गरी निक्क्योर्ल गर्न सकिनेछ ।

२.६ दुई किनारा बिचको लम्बाई भन्नाले सम्भावित पूल निर्माण स्थलमा पानीको उच्चतम बहाव हुदा नदी वा खोलाले ओगटेको चौडाई भनेर बुझ्नु पर्छ ।

२.७ नदी वा खोला किनाराको माटो/ चट्टानको बर्गिकरण भन्नाले बर्तमान अबस्थामा आँखाको सहायताले छुट्टयाईएको माटो वा चट्टानको प्रकारलाई बुझाउँछ ।

३. सामाजिक तथा आर्थिक पक्षको बिबरण:

३.१ आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या भन्नाले सडक पूल निर्माणबाट प्रत्यक्ष लाभ लिन सक्ने सडक पूलको प्रभाव क्षेत्र (Zone of Influence) लाई बुझाउँछ ।

३.२ आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या भन्नाले राज्यको सेवा सुबिधाको सहज रूपमा प्राप्त गर्न नसकी अलग्गिएको समुदाय जो सडक पूलको प्रभाव क्षेत्र (Zone of Influence) भित्र बसेको जनसंख्यालाई बुझाउँछ ।

३.३ आयोजनाबाट लाभान्वित घरधूरी संख्याले प्रत्यक्ष लाभ पाउने पूलको दाया/बाया वा सो पूलले प्रदान गर्ने स्थानीय तहहरूमा अबस्थित घरधूरीलाई बुझाउँछ ।

३.४ वार्षिक ईकाई घरधूरी आम्दानी भन्नाले सरदर ईकाई घरधूरीको वार्षिक आयलाई बुझाउँछ ।

३.५ सडक पूल निर्माण पूर्व विभिन्न खाद्यान्नको मूल्य भन्नाले प्रचलित किनबेच हुने मूल्यलाई जनाउँछ ।

३.६ सामान ढुवानी भाडा भन्नाले विद्यमान अवस्थामा सवारी साधनहरू जस्तै जिप, ट्रयाक्टर, बस, ट्रक आदिमा सामान ढुवानी गर्दा लाग्ने वा जिल्ला यातायात व्यवस्था समितिले ताकेको भाडाबाट निकालेको सरदर भाडालाई जनाउँछ ।

४. वातावरणीय पक्षको विवरण:

(वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ३ मा गरिएको व्यवस्था अनुसार BEA वा IEE वा EIA गर्नुपर्ने हो यकीनगरी सोहीअनुसार गर्नुपर्ने ।)

४.१ सडक पूल निर्माण गर्दा भविष्यमा ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक संरचनालाई नोक्सान पुग्ने/ नपुग्ने निकर्षण गरी उल्लेख गर्नु पर्दछ ।

४.२ सडक पूल निर्माण स्थल वातावरणीय जोखिम (पैहो, भू-स्खलन र भू-क्षय) भएको वा भविष्यमा भवितव्य हुन सक्ने वा कुनै संरक्षित क्षेत्र (निकुञ्ज, विशेष क्षेत्र) मा पर्ने भए स्पष्ट उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

४.३ सडक पूलको जग पर्ने स्थानमा वन (सामुदायिक/संरक्षित/कबुलियती) क्षेत्रमा पर्ने वा नपर्ने स्पष्ट खुलाई पेश गर्नु पर्नेछ ।

४.४ सडक पूल निर्माणले वर्तमान पानीको बहाव (जस्तै: नदी किनाराको सुरक्षाले गर्दा पानीको बहाव क्षेत्र कम भई जमिनको क्षयीकरण गर्ने पानीको शक्ति बढ्छ), गुणस्तर (जस्तै: पूल निर्माणको चरण वा निर्माण पश्चात तल्लो तटीय क्षेत्रमा खानेपानीको गुणस्तरमा हास), स्थानीय वातावरणमा प्रदूषण (जस्तै: पूल निर्माणको चरणमा निर्माण क्षेत्र वरपर हुने धूलाको कारणले हुने वायु प्रदूषण, ठूला मेशिनको प्रयोगले हुने ध्वनी प्रदूषण साथै मानव बस्ती स्थानान्तरणमा के कस्तो असर गर्छ वा गर्दैन यकीन गरि उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५. आयोजनासंग संलग्न कागजातहरू र मुख्य-मुख्य विवरणहरू:

५.१ सडक पूल निर्माणस्थलको बिस्तृत सर्भेक्षण गरी पूलको दायाँ र बायाँ पर्ने जगहरूको अनिवार्य रूपमा माटोको परिक्षण (Soil Boring Test) भएको हुनु पर्दछ । उपरोक्त रिपोर्ट अनुसार पूलको डिजाईन तयार गरि बिस्तृत लागत अनुमान सहितको रिपोर्ट (Detailed Project Report- DPR) तयार भएको हुनु पर्दछ । DPR भएको वा नभएको निवेदनमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.२ सडक पूल निर्माण पश्चात बर्षमा कति महिना यातायात संचालन हुन सकछ खुलाउनु पर्नेछ ।

५.३ DPR मा समावेश भए अनुसार पूल निर्माणको लागि आवश्यक स्थानिय निर्माण सामग्री के कति प्रयोग हुन्छ (जस्तै: ढुंगा, गीटी, बालुवा, काठ, माटो) को परिमाण, आवश्यक दक्ष, अदक्ष कामदार साथै सो आयोजनाले स्थानीयमा सिर्जना गरेको रोजगारी दिन प्रति बर्षको तथ्याड उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.४ आयोजनाको निर्माणले पर्यावरणमा पर्न जाने वा भविष्यमा पर्न सक्ने खतरालाई न्यूनिकरण गर्न बिस्तृत सर्भेक्षणमा के कस्ता उपायहरुको (बायो-इन्जिनियरिड अन्तर्गत घाँस/ रुख रोप्ने कार्य, भिरालो सतह जोगाउन दिईने टेवा पर्खाल आदि) अबलम्बन गरिएका छन् मूख्य मूख्य उपायहरु DPR मा भएको उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.५ प्रदेशबाट अनुदान माग गर्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णयको प्रतिलिपि साथ सडक पूल माग गर्ने उपभोक्ता समितिको सम्पर्क व्यक्तिको नाम, ठेगाना र फोन नं. निवेदनमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

ग. सिंचाई:

१. सिंचाई आयोजना निर्माण स्थलको अवस्था र साधारण विवरण:

१.१ सिंचाई आयोजनाको नाम:

१.२ जिल्ला:

१.३ सिंचाई आयोजनाले सेवा दिने स्थानीय तहहरु:

१.४ आयोजनाको किसिम:

१.४.१ नयाँ सिंचाई नहर निर्माण: (क) नयाँ सतह प्रणाली (ख) सतह प्रणालीको सुधार, बिस्तार (ग) नयाँ प्रविधि/ लिफ्ट सिंचाई प्रणाली (घ) भूमिगत सिंचाई प्रणाली

१.५ जल उपभोक्ता संस्था दर्ता भएको/नभएको (जलश्रोत नियमावली २०५०, नियम ३, ४ अनुसार).....

२. सामान्य ईन्जिनियरिड विवरण

२.१ नदी /खोलाको नाम:

२.२ सुख्खा मौसममा न्यूनतम पानीको बहाव:क्यूसेक

२.३ आयोजनाबाट खुद सिंचित क्षेत्रफल:हेक्टर

२.४ खुद जम्मा कमाण्ड क्षेत्रफल: हेक्टर

२.५ साबिकको कमाण्ड क्षेत्रफल: हेक्टर

२.६ नयाँ बिस्तार हुने कमाण्ड क्षेत्रफल: हेक्टर

२.७ आयोजना निर्माणमा

(क) स्थानीय सामग्रीको उपलब्धता: ढुंगा/बालुवा/गीटी

(ख) उपलब्धता हुने स्थान: दुरी: कि.मी. ग) ढुवानी गर्ने साधन:

२.८ (क) आयोजनाको मूल नहरको लम्बाईकि.मि. (ख) शाखा बितरण प्रणालीको कूल लम्बाई

२.९ बाँधको हेडवर्क्स किसिम: (क) पक्की (ख) ग्याबियन वाल (ग)

- २.१० मूल/ शाखा नहरको चट्टान वर्गिकरण: नरम माटो/ ग्राभेल/ नरम चट्टान/ कडा चट्टान
३. सामाजिक तथा आर्थिक पक्षको विवरण:
- ३.१ सिंचाई आयोजनाबाट लाभान्वित घरधूरी संख्या:
- ३.२ सिंचाई आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या:
- ३.३ सिंचाई आयोजनाबाट लाभान्वित DAG जनसंख्या:
- ३.४ बाह्रैमास सिंचाई सिंचित क्षेत्रफल:हेक्टर
- ३.५ सिंचाई आयोजनाबाट लाभान्वित घरधूरी संख्या:
- ३.६ वार्षिक सरदर प्रति हेक्टर आमदानी:
- ३.६ सिंचाई आयोजना निर्माण पूर्व हुने बाली सघनता प्रतिशत:.....
- ३.७ सिंचाई आयोजना निर्माण पश्चात हुने बाली सघनता प्रतिशत:.....
४. वातावरणीय पक्षको विवरण:
- ४.१ सिंचाई आयोजना निर्माणले ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक संरचनालाई नोक्सान: पर्ने /नपर्ने
- ४.२ सिंचाई आयोजना निर्माण स्थल वातावरणीय जोखिम (पैहो, भू-स्खलन र भू-क्षय) तथा संरक्षित क्षेत्रमा: पर्ने /नपर्ने
- ४.३ वन क्षेत्रबाट सिंचाई मुख्य नहर/शाखा नहर/कूलो जाने भए सिंचाई आयोजनाले छुने वन:
(क) सामुदायिक वन (ख) संरक्षित क्षेत्र ग.
- ४.४ सिंचाई आयोजना निर्माणले गर्दा निम्न पक्षहरूमा असर गर्ने /नगर्ने
(क) भू-क्षय, भू-स्खलन, पैहो:.....
(ख) स्थानीय वातावरणमा प्रदूषण:.....
(ग) मानव बस्ती स्थानान्तरण:
५. आयोजनासग संलग्न कागजातहरू र मुख्य मुख्य विवरणहरू:
- ५.१ आयोजना स्थलको बिस्तृत डिजाईन, ड्रईड, लागत अनुमान सहितको पुस्तकहरू (DPR) तयार: भएको / नभएको
- ५.२ आयोजनाको अनुमानित लागत: रु.....
- ५.३ प्रतिफल लागत दर (BC Ratio):
- ५.४ लगानी उठ्ती दर (EIRR):
- ५.५ मुख्य नहर लम्बाई:मी.
- ५.६ शाखा नहर लम्बाई:मी.
- ५.७ प्रशाखा नहर लम्बाई:मी.
- ५.८ आयोजना निर्माणमा
(क) स्थानीय सामागीरको प्रयोग: घ.मी. ढुंगा,घ.मी. बालुवा,..... घ.मी. गीटी,.....

(ख) स्थानीय कामदारहरूको प्रयोग:दक्ष,अदक्ष

५.९ रोजगारीको सिंजना:.....दिन/ वर्ष

५.१० पर्यावरणमा पर्ने असरलाई न्यून गर्न विस्तृत सर्भेक्षणमा अबलम्बन गरिएका उपायहरू:

.....बर्ग मि. Bio-Engg.,घ.मि. तारजालीमा ढुंगा भर्ने कार्य,

५.११ प्रदेशबाट अनुदान माग गर्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णयको प्रतिलिपी:

सम्पर्क ब्यक्तिको विवरण:

ज.उ.स.को अध्यक्षको नाम:

ठेगाना:

फोन नं.

फारम भर्ने तरिका:

१. सिंचाई निर्माण स्थलको अवस्था र साधारण विवरण

१.१ यसमा प्रस्ताव गरिएको सिंचाई आयोजनाको नाम भन्नाले स्थानीयमा प्रचलित वा जल उपभोक्ता संस्था दर्तामा वा स्थानीय तहमा भएको अभिलेख अनुसारको सिंचाई आयोजनाको नामलाई बुझाउछ ।

१.२ सिंचाई आयोजनाले सेवा दिने स्थानीय तह भन्नाले सिंचाई आयोजनाको प्रतिफल प्राप्त गर्ने भूगोलमा अबस्थित हुने स्थानीय तहको भूगोललाई जनाउँछ ।

१.३ आयोजनाको किसिम भन्नाले नयाँ आयोजना वा विगतमा निर्माण भई स्तरोन्नती गर्नुपर्ने भन्नेलाई बुझाउँछ । जमिनको सतहमा पानी बग्ने नहरलाई सतह प्रणाली, नयाँ प्रविधि अन्तर्गत सौर्य उर्जा वा बिद्युत उर्जाबाट हुने लिफ्ट प्रविधिलाई बुझाउँछ । भूमिगत सिंचाई प्रणाली भन्नाले विभिन्न उर्जाको प्रयोगले जमिन मुनिको पानीलाई सतहमा ल्याई सिंचाई गर्ने प्रणाली भनेर बुझ्नु पर्छ ।

१.६ जलश्रोत नियमावली २०५०, नियम ३,४ अनुसार जल उपभोक्ता संस्था दर्ता भएको/नभएको स्पष्टसंग खुलाउनु पर्नेछ ।

२. सामान्य ईन्जिनियरिङ विवरण

२.१ नदी/खोलाको नाम भन्नाले सिंचाई आयोजनामा सिंचित गर्न प्रयोग हुने पानी आउने नदी वा खोलाको नामलाई बुझाउँछ ।

२.२ सिंचाई आयोजनाको श्रोत सुख्खा मौसममा प्रति सेकेन्ड कति घन मिटर (Discharge) छ, आयोजनाले कति क्षेत्रफललाई सिंचित गर्छ (खुद सिंचित), जम्मा कमाण्ड क्षेत्रफल र साविकको कमाण्ड क्षेत्रफल साथै भविष्यमा विस्तार हुन सक्ने क्षेत्रफल समेत उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.३ स्थानीय सामाग्रीको उपलब्धता भन्नाले सिंचाई आयोजनाको निर्माण हुने स्थान वरपर पाईने स्थानीय सामाग्रीहरू जस्तै ढुंगा, माटो, बालुवा, गिट्टी आदिलाई बुझाउँछ । उपलब्धता हुने स्थान भन्नाले सिंचाई आयोजना

निर्माणमा आवश्यक गुणस्तरीय स्थानीय सामग्री पाईने स्थान भनेर जनाउँछ । नजिकै गुणस्तरीय स्थानीय सामग्रीको अभाव भएमा सो स्थान टाढा भएमा दूरी उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.४ आयोजनाको मूल नहर भन्नाले बाधपछि शुरु भएर शाखा बितरण प्रणाली सम्मको लम्बाईलाई बुझाउँछ । शाखा बितरण नहर भन्नाले मूल नहरको अन्तिम बिन्दुबाट शुरु भई सिचाई गर्ने जग्गाको लागि बितरण गर्ने कूलो सम्मको लम्बाईलाई बुझाउँछ ।

२.५ बाँधको किसिम भन्नाले पक्की (cement concrete), ग्यावियन जाली भरेर बनाईको, ढुंगा र माटोबाट बनाईएको कच्ची बाँधलाई बुझाउँछ ।

२.६ मूल/शाखा नहरको माटो/चट्टानको बर्गिकरण भन्नाले बर्तमान अवस्थामा आँखाको सहायताले छुट्टयाईएको माटो वा चट्टानको प्रकारलाई बुझाउँछ ।

३. सामाजिक तथा आर्थिक पक्षको विवरण:

३.१ आयोजनाबाट लाभान्वित घरधूरी संख्याले सिचाई आयोजनाको पानीले सिंचित गरी उत्पादनमा प्रत्यक्ष लाभ पाउने स्थानीय तहहरुमा अवस्थित घरधूरीलाई बुझाउँछ ।

३.२ सिचाई आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या भन्नाले सिचाई आयोजनाको निर्माणबाट प्रत्यक्ष लाभ लिन सक्ने सिचाई आयोजनाको प्रभाव क्षेत्र (zone of influence) को भूगोलमा बसेको जनसंख्यालाई बुझाउँछ ।

३.३ आयोजनाबाट लाभान्वित Disadvantaged जनसंख्या भन्नाले राज्यको सेवा सुबिधाको सहज रूपमा प्राप्त गर्न नसकि अलगिएको समुदाय जो सिचाई आयोजनाको प्रभाव क्षेत्र (zone of influence) भित्र बसेको जनसंख्यालाई बुझाउँछ ।

३.४ बाह्रमास सिचाई सिंचित क्षेत्रफल भन्नाले बर्तमान अवस्थामा बाह्र महिना सिचाई सुबिधा पुग्ने क्षेत्रफललाई बुझाउँछ साथै बार्षिक सरदर प्रति हेक्टर आम्दानी भन्नाले उब्जनीबाट तोकिएको क्षेत्रफलमा वर्षभरी भएको आम्दानीलाई बुझाउँछ ।

३.५ सिचाई आयोजना निर्माण पूर्व र पश्चात हुने बाली सघनता कति प्रतिशत छ स्पष्टसँग उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

४. वातावरणीय पक्षको विवरण:

(वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ३ मा गरिएको व्यवस्था अनुसार BEA वा IEE वा EIA गर्नुपर्ने हो यकीन गरी सोहीअनुसार गर्नुपर्ने ।)

४.१ सिचाई आयोजना निर्माण गर्दा भविष्यमा ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक संरचनालाई नोक्सान पुग्ने/नपुग्ने निकर्गोल गरी उल्लेख गर्नु पर्दछ ।

४.२ सिचाई आयोजना निर्माण स्थल र नजिक वातावरणीय जोखिम (पैहो, भू-स्खलन र भू-क्षय) भएको वा भविष्यमा भवितव्य हुन सक्ने वा कुनै संरक्षित क्षेत्र (निकुञ्ज, विशेष क्षेत्र) मा पर्ने भए स्पष्ट उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

४.३ सिंचाई आयोजना जाने स्थानमा वन (सामुदायिक/संरक्षित/कबुलियती) क्षेत्रमा पर्ने वा नपर्ने स्पष्ट खुलाई पेश गर्नु पर्नेछ ।

४.४ सिंचाई आयोजना निर्माणले वर्तमान स्थानीय वातावरणमा प्रदूषण (जस्तै: सिंचाई बाँध, नहर निर्माणको चरणमा निर्माण क्षेत्र वरपर हुने धूलोको कारणले हुने वायु प्रदूषण, ठूला औजारका प्रयोगले हुने ध्वनी प्रदूषण) साथै मानव बस्ती स्थानान्तरणमा के कस्तो असर गर्छ वा गर्दैन यकिन गरि उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५. आयोजनासँग संलग्न कागजातहरू र मुख्य मुख्य विवरणहरू:

५.१ सिंचाई आयोजना निर्माणस्थलको विस्तृत सर्भेक्षण गरि बाँधको (पक्की) जगहरूको अनिवार्य रूपमा माटोको परिक्षण (Soil boring test) भएको हुनु पर्दछ । उपरोक्त रिपोर्ट अनुसार सिंचाई आयोजनाको डिजाइन तयार गरि विस्तृत लागत अनुमान सहितको रिपोर्ट (Detailed Project Report) तयार भएको हुनु पर्दछ । DPR भएको वा नभएको निवेदनमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.२ सिंचाई आयोजना निर्माणको डिजाइन अनुसार लागत अनुमान र प्रतिफलबाट प्रतिफल लागत दर (BC Ratio), लगानी उठ्ती दर (EIRR), मूख्य/शाखा/प्रशाखा नहरको लम्बाई खुलाउनु पर्नेछ ।

५.३ DPR मा समावेश भए अनुसार सिंचाई आयोजना निर्माणको लागि आवश्यक स्थानीय निर्माण सामग्री के कति प्रयोग हुन्छ (जस्तै: ढुंगा, गीटी, बालुवा, काठ, माटो) को परिमाण, आवश्यक दक्ष, अदक्ष कामदार साथै सो आयोजनाले स्थानीयमा सिर्जना गरेको रोजगारी दिन प्रति बर्षको तथ्याड उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.४ सिंचाई आयोजनाको निर्माणले पर्यावरणमा पर्न जाने वा भविष्यमा पर्न सक्ने खतरालाई न्यूनिकरण गर्न विस्तृत सर्भेक्षणमा के कस्ता उपायहरूको (बायो ईन्जिनियरिङ अन्तर्गत घाँस/ रुख रोप्ने कार्य, भिरालो सतह जोगाउन दिईने टेवा पर्खाल आदी) अबलम्बन गरिएका छन् मूख्य मूख्य उपायहरू DPR मा भएको उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.५ प्रदेशबाट अनुदान माग गर्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णयको प्रतिलिपीसाथ सिंचाई आयोजना माग गर्ने जल उपभोक्ता समितिको सम्पर्क ब्यक्तिको नाम, ठेगाना र फोन नं. निवेदनमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

घ. खानेपानी आयोजना माग फारम:

१. खानेपानी आयोजना निर्माण स्थलको अवस्था र साधारण विवरण:

१.१ खानेपानी आयोजनाको नाम:

१.२ जिल्ला:

१.३ खानेपानी आयोजनाले सेवा दिने स्थानीय तहहरू:

१.४ खानेपानी आयोजनाको किसिम:

(क) नयाँ खानेपानी ग्राभिटी आयोजना निर्माण (ख) स्तरोन्नति (ग) नयाँ प्रविधि/ लिफ्ट प्रणाली

१.५ खानेपानी उपभोक्ता संस्था दर्ता प्रमाण पत्र भएको/ नभएको (खानेपानी नियमावली २०५५, नियम ५ र ६):

२. सामान्य ईन्जिनियरिङ विवरण

२.१ खानेपानी श्रोतको नाम:

२.२ सुख्खा मौसममा न्यूनतम पानीको बहाव:ली./से.

२.३ आयोजना निर्माणमा

(क) स्थानीय सामाग्रीको उपलब्धता: ढुंगा/बालुवा/गिट्टी

(ख) उपलब्ध हुने स्थान:, दुरी: कि.मी., ढुवानीको साधन:

२.४ (क) आयोजनाको बाँध (हेडवर्क्स) शुरुवात चेनेज बिन्दु:कि.मि. (ख) आयोजनाको मुख्य पाईप लाईनको अन्तिम चेनेज बिन्दु:कि.मि.

२.७ बाँध (हेडवर्क्स) र मुख्य/सहायक पाईप लाईनको माटो/चट्टानको वर्गिकरण: नरम माटो/ग्राभेल/नरम चट्टान/कडा चट्टान

३. सामाजिक तथा आर्थिक पक्षको विवरण:

३.१ खानेपानी आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या:

३.२ खानेपानी आयोजनाबाट लाभान्वित DAG जनसंख्या:

३.३ खानेपानी आयोजनाबाट लाभान्वित घरधूरी संख्या: घरपरिवार संख्या:

३.५ बार्षिक प्रति ईकाई घरपरिवार आम्दानी:

३.६ खानेपानी आयोजना निर्माण पूर्व खानेपानी लिन जान आउन लाग्ने समय:.....घण्टा

४. वातावरणीय पक्षको विवरण:

४.१ खानेपानी आयोजना निर्माणले ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक संरचनालाई नोक्सान: पर्ने /नपर्ने

४.२ खानेपानी आयोजना निर्माण स्थल वातावरणीय जोखिम (पैहो, भू-स्खलन र भू-क्षय) तथा संरक्षित क्षेत्रमा: पर्ने/ नपर्ने

४.३ वन क्षेत्रबाट खानेपानीको मुख्य/शाखा पाईप लाईन जाने भए खानेपानी आयोजनाले छुने वन:

(क) सामुदायिक वन (ख) संरक्षित क्षेत्र ग.

४.४ खानेपानी आयोजना निर्माणले गर्दा निम्न पक्षहरूमा असर गर्ने /नगर्ने

(क) भू-क्षय, भू-स्खलन, पैहो:

(ख) स्थानीय वातावरणमा प्रदूषण:.....

(ग) मानव बस्ति स्थानान्तरण:

५. आयोजनासँग संलग्न कागजातहरू र मुख्य मुख्य विवरणहरू:

५.१ खानेपानी आयोजना स्थलको विस्तृत डिजाईन, ड्रइङ, लागत अनुमान सहितको पुस्तकहरू तयार: भएको /नभएको

५.२ आयोजनाको अनुमानित लागत:

५.३ निर्माण हुने पानी संकलन इन्टेक संख्या:

५.४ पानी जम्मा गर्ने रिजर्भवायर ट्याँकी संख्या: ल. चौ. उ. (.....घ.मी.)

५.५ मुख्य पाईप लाईनको लम्बाई:मी.

५.६ शाखा पाईप लाईनको लम्बाई:मी.

५.७ शाखा पाईप लाईनको लम्बाई:मी.

५.८ धारा संख्या:.....वटा

५.९ आयोजना निर्माणमा:

(क) स्थानीय सामाग्रीको प्रयोग: घ.मी. ढुंगा,घ.मी. बालुवा,..... घ.मी. गीटी,.....

(ख) स्थानीय कामदारहरुको प्रयोग:दक्ष,अदक्ष

५.१० रोजगारीको सिर्जना:.....दिन/वर्ष

५.११ पर्यावरणमा पर्ने असरलाई न्यून गर्न बिस्तृत सर्भेक्षणमा अबलम्बन गरिएका उपायहरु:

.....बर्ग मि. Bio-Engg.,घ.मि. तारजालीमा ढुंगा भने कार्य,

५.१२ प्रदेशबाट अनुदान माग गर्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णयको प्रतिलिपी:

सम्पर्क व्यक्तिको विवरण:

नाम:

ठेगाना:

फोन नं.

फाराम भने तरिका

१. खानेपानी आयोजना निर्माण स्थलको अवस्था र साधारण विवरण:

१.१ यसमा प्रस्ताव गरिएको खानेपानी आयोजनाको नाम भन्नाले स्थानीय बोलीमा प्रचलित वा खानेपानी उपभोक्ता संस्था दर्ता वा स्थानीय तहमा भएको अभिलेख अनुसारको खानेपानी आयोजनाको नामलाई बुझाउँछ ।

१.२ खानेपानी आयोजनाले सेवा दिने स्थानीय तह भन्नाले खानेपानी आयोजनाको सुविधा प्राप्त गर्ने भूगोलमा अवस्थित हुने स्थानीय तहको भूगोललाई जनाउँछ ।

१.३ खानेपानी आयोजनाले सेवा दिने स्थानीय तहहरु भन्नाले आयोजनाको कार्यान्वयनले स्वच्छ खानेपानी सेवा प्राप्त गर्ने स्थानीय तहलाई बुझ्नु पर्छ ।

१.४ खानेपानी आयोजनाको किसिम भन्नाले नयाँ आयोजना वा बिगतका निर्माण भई स्तरोन्नती गर्नुपर्ने भन्नेलाई बुझाउँछ । जमिनको सतहमा गुरुत्व आकर्षणले पानी बग्ने प्रणालीलाई ग्राभिटि प्रणाली, नयाँ प्रविधि अन्तर्गत सौर्य उर्जा वा बिद्युत उर्जाबाट हुने लिफ्ट प्रविधिलाई बुझाउँछ ।

१.५ खानेपानी नियमावली २०५५, नियम ५ र ६ अनुसार खानेपानी उपभोक्ता संस्था दर्ता भएको/नभएको स्पष्टसँग खुलाउनु पर्नेछ ।

२. सामान्य ईन्जिनियरिङ विवरण

२.१ खानेपानी श्रोतको नाम भन्नाले खानेपानी आयोजनामा पिउनको लागि प्रयोग हुने पानी आउने मूल, भूमिगत पानीको श्रोत, नदी वा खोलाको नामबाट खानेपानी उपभोक्ता संस्था दर्ता भएको नामलाई बुझाउँछ ।

२.२ खानेपानी आयोजनाको श्रोत सुख्खा मौसममा प्रति सेकेन्ड कति लिटर (Discharge) छ उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.३ स्थानीय सामाग्रीको उपलब्धता भन्नाले खानेपानी आयोजना निर्माण हुने स्थान वरपर पाईने स्थानीय सामाग्रीहरू जस्तै ढुंगा, माटो, बालुवा, गीटी आदीलाई बुझाउँछ । उपलब्धता हुने स्थान भन्नाले खानेपानी आयोजना निर्माणमा आवश्यक पर्ने गुणस्तरीय स्थानीय सामाग्री पाईने स्थान भनेर जनाउँछ । नजिकै गुणस्तरीय स्थानीय सामाग्रीको अभाव भएमा सो स्थान टाढा भएमा दूरी उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

२.४ आयोजनाको बाँधको शुरु चेनेज र मुख्य पाईप लाईनको चेनेज उल्लेख गर्नु पर्नेछ । शुरु र अन्तिमको चेनेज विवरण भन्नाले कि.मि. लाई बुझाउँछ । जस्तै: १०+३०० भन्नाले १० कि.मि. र ३०० मी. बुझाउँछ ।

२.५ बाँध (हेडवर्क्स), मुख्य/सहायक पाईप लाईनको माटो/चट्टानको वर्गिकरण भन्नाले बर्तमान अबस्थामा आखाँको सहायताले छुट्टयाईएको माटो वा चट्टानको प्रकारलाई बुझाउँछ ।

३. सामाजिक तथा आर्थिक पक्षको विवरण:

३.१ आयोजनाबाट लाभान्वित जनसंख्या भन्नाले खानेपानी आयोजना निर्माणबाट प्रत्यक्ष लाभ लिन सक्ने खानेपानी आयोजनाको प्रभाव क्षेत्र (Zone of Influence) को भूगोलमा बसेको जनसंख्यालाई बुझाउँछ ।

३.२ आयोजनाबाट लाभान्वित DAG जनसंख्या भन्नाले राज्यको सेवा सुविधाको सहज रूपमा प्राप्त गर्न नसकि अलग्गिएको समूदाय जो खानेपानी आयोजनाको प्रभाव क्षेत्र (Zone of Influence) भित्र बसेको जनसंख्यालाई बुझाउँछ ।

३.३ आयोजनाबाट लाभान्वित घरधूरी संख्याले प्रत्यक्ष लाभ पाउने खानेपानी आयोजनाले सेवा प्रदान गर्ने स्थानीय तहहरूमा अबस्थित घरधूरीलाई बुझाउँछ ।

३.४ बार्षिक ईकाई घरधूरी आम्दानी भन्नाले सरदर ईकाई घरधूरीको बार्षिक आयलाई बुझाउँछ ।

३.५ खानेपानी आयोजना निर्माण पूर्व अबस्थामा खानेपानी लिन र जान लाग्ने समय जोडेर राख्नु पर्नेछ ।

४. वातावरणीय पक्षको विवरण:

(वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ को नियम ३ मा गरिएको व्यवस्था अनुसार BEA वा IEE वा EIA गर्नुपर्ने हो यकीनगरी सोहीअनुसार गर्नुपर्ने ।)

४.१ खानेपानी आयोजना निर्माण गर्दा भविष्यमा ऐतिहासिक तथा पूरातात्विक संरचनालाई नोक्सान पुग्ने/नपुग्ने निक्क्योँल गरी उल्लेख गर्नु पर्दछ ।

४.२ खानेपानी आयोजना निर्माण स्थल र नजिक वातावरणीय जोखिम (पैहो, भू-स्खलन र भू-क्षय) भएको वा भविष्यमा भवितव्य हुन सक्ने वा कुनै संरक्षित क्षेत्र (निकुञ्ज, विशेष क्षेत्र) मा पर्ने भए स्पष्ट उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

४.३ खानेपानी आयोजना जाने स्थानमा वन (सामुदायिक/संरक्षित/कबुलियती) क्षेत्रमा पर्ने वा नपर्ने स्पष्ट खुलाई पेश गर्नु पर्नेछ ।

४.४ खानेपानी आयोजना निर्माणले वर्तमान स्थानीय वातावरणमा प्रदूषण (जस्तै: खानेपानी आयोजनाको बाध, पाईप गाडन खाडल खन्ने कार्यले गर्दा निर्माण क्षेत्र वरपर हुने धूलोको कारणले हुने वायु प्रदूषण, ठूला औजारका प्रयोगले हुने ध्वनी प्रदूषण) साथै मानव बस्ती स्थानान्तरणमा के कस्तो असर गर्छ वा गर्दैन यकिन गरी उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५. आयोजनासंग संलग्न कागजातहरू र मुख्य मुख्य विवरणहरू:

५.१ खानेपानी आयोजना निर्माणस्थलको विस्तृत सर्भेक्षण र डिजाईन तयार गरी विस्तृत लागत अनुमान सहितको रिपोर्ट (Detailed Project Report) तयार भएको हुनु पर्दछ । DPR भएको वा नभएको निवेदनमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.२ खानेपानी आयोजना निर्माणको डिजाईन अनुसार लागत अनुमान, मुख्य पाईप लाईन, शाखा पाईप लाईन र बितरण पाईप लाईनको लम्बाई साथै धारा संख्या स्पष्टसग खुलाउनु पर्नेछ ।

५.३ DPR मा समावेश भए अनुसार खानेपानी आयोजना निर्माणको लागि आवश्यक स्थानीय निर्माण सामग्री के कति प्रयोग हुन्छ (जस्तै: ढुंगा, गिट्टी, बालुवा, काठ, माटो) को परिमाण, आवश्यक दक्ष, अदक्ष कामदार साथै सो आयोजनाले स्थानीयमा सिर्जना गरेको रोजगारी दिन प्रति वर्षको तथ्याड उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

५.४ खानेपानी आयोजनाको निर्माणले पर्यावरणमा पर्न जाने वा भविष्यमा पर्न सक्ने खतरालाई न्यूनिकरण गर्न विस्तृत सर्भेक्षणमा के कस्ता उपायहरूको (बायो-ईन्जिनियरिड अन्तर्गत घाँस, रुख रोप्ने कार्य, भिरालो सतह जोगाउन दिईने टेवा पर्खाल आदि) अबलम्बन गरिएका छन् मुख्य मुख्य उपायहरू DPR मा उल्लेख भएको हुनुपर्नेछ ।

५.५ प्रदेशबाट अनुदान माग गर्ने सम्बन्धमा गरेको निर्णयको प्रतिलिपिसाथ खानेपानी आयोजना माग गर्ने खानेपानी उपभोक्ता समितिको सम्पर्क ब्यक्तिको नाम, ठेगाना र फोन नं. निवेदनमा उल्लेख गर्नु पर्नेछ ।

अनुसूची-१ (ख)

(सामाजिक क्षेत्र तर्फ)

स्थानीय तहले प्रदेश मन्त्रालय समक्ष आयोजना / कार्यक्रम माग गर्दा पेश गर्नुपर्ने विवरण सम्बन्धी ढाँचा

१. अनुदान माग गर्ने स्थानीय तहरसंस्थाको नाम र ठेगाना:
 २. आयोजना/ कार्यक्रमको नाम:
 ३. आयोजनार कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने स्थानको वडा नं र गाउँ, टोल:
 ४. सम्पर्क व्यक्तिको फोन नं ई-मेल ठेगाना:
 ५. आयोजना/ कार्यक्रमको उद्देश्य:
 - ६० आयोजना/ कार्यक्रमका मुख्य क्रियाकलाप:
 ७. आयोजना/ कार्यक्रमबाट लाभान्वित हुने सम्भावित जनसंख्या: म. पु.
 ८. आयोजना/ कार्यक्रमबाट सिर्जना हुने अनुमानित रोजगारको संख्या:
 ९. आयोजना कार्यक्रम सम्पन्न गर्न लाग्ने अनुमानित कूल लागत:
 १०. कूल लागतमा साझेदारीको हिस्सा वा रकम:
 - क. स्थानीय तह: रु. ...
 - ख. प्रदेश सरकार रु.
 - ग. अन्य भए (खुलाउने) रु.
 ११. आयोजना /कार्यक्रम सम्पन्न गर्न लाग्ने समयावधि:
 - क. सुरु हुने मिति: ख. सम्पन्न हुने मिति:
 १२. आयोजना/ कार्यक्रम कार्यान्वयन एवम् सम्पन्न भए पछि प्राप्त हुने लाभ वा प्रतिफल.
नाम:
पद:
दस्तखत:
मिति:
- संलग्न गर्नु पर्ने कागजात:
- क) स्थानीय तहको निर्णय संबन्धी पत्र,
 - ख) प्राविधिकद्वारा प्रमाणित आयोजनाको लागत अनुमान,

फाराम भने तरिका:

- (१) आयोजना माग गर्ने स्थानीय तहर संस्थाको नाम र ठेगाना उल्लेख गर्नुपर्छ ।
- (२) आयोजना/ कार्यक्रमको नाम उल्लेख गर्नुपर्छ ।
- (३) आयोजना/ कार्यक्रम कार्यान्वयन हुने स्थान रहेको वडा नं. / टोलको नाम उल्लेख गर्नु पर्दछ ।

- (४) आयोजना / कार्यक्रम सम्बन्धमा सम्पर्क गर्न तोकिएको व्यक्तिको फोन नम्बर वा मोवाइल नम्बर वा मेल ठेगाना उल्लेख गर्नुपर्छ ।
- (५) आयोजना/ कार्यक्रमको उद्देश्य उल्लेख गर्नुपर्छ, जसमा आयोजनाद्वारा पञ्चवर्षीय योजनाले निर्दिष्ट गरेका आर्थिक, सामाजिक, पूर्वाधार विकास, शासकीय जस्ता पक्षमा पुऱ्याउन सक्ने वुँदाको आधारमा उद्देश्य निर्धारण गरी उल्लेख गर्नुपर्छ ।
- (६) आयोजना/ कार्यक्रमको कार्यान्वयन चरणमा गरिने मुख्य मुख्य क्रियाकलाप / काम उल्लेख गर्नुपर्छ ।
- (७) आयोजना तथा कार्यक्रमले पुऱ्याउने लाभका आधारमा कार्यान्वयनका चरणमा र सम्पन्न भइसकेपछि लाभान्वित हुने जनसंख्या उल्लेख गर्नुपर्छ, जसमा महिला र पुरुषको संख्या समेत खुलाउनु पर्छ ।
- (८) आयोजना/ कार्यक्रम सिर्जना हुने रोजगारी तथा स्वरोजगारी बारे उल्लेख गर्नुपर्छ ।
- (९) आयोजना/ कार्यक्रम कार्यान्वयन देखि सम्पन्न हुँदा लाग्ने कुल बजेट उल्लेख गर्नुपर्छ ।
- (१०) कुल लागतमा साझेदारीता सम्बन्धमा (क) स्थानीय तहले गर्ने खर्च रकम, (ख) प्रदेश सरकारबाट हुने लगानी, (ग) नेपाल सरकारले गर्ने रकमको परिणाम उल्लेख गर्नुपर्छ साथै (घ) आयोजना/ कार्यक्रमको लागि बजेट व्यहोर्ने अन्य स्रोत भएमा सो स्पष्ट खुलाउनु पर्दछ ।
- (११) आयोजना/ कार्यक्रम स्वीकृत भएको अवस्थामा कार्यक्रम कार्यान्वयनको सम्बन्धमा (क) सुरु हुने मिति (साल, महिना र गते) स्पष्ट सँग उल्लेख गर्ने (ख) आयोजनार कार्यक्रम सम्पन्न हुने मिति स्पष्ट सँग उल्लेख गर्नुपर्नेछ ।
- (१२) आयोजना/कार्यक्रम कार्यान्वयन एवम् सम्पन्न भए पछि आयोजना वा कार्यक्रमबाट प्राप्त हुने लाभ वा लाभान्वित समूहलाई प्राप्त गर्ने सहूलियत, सुविधा साथै आयोजना कार्यक्रमबाट हासिल हुने प्रतिफल उल्लेख गर्नुपर्दछ ।

अनुसूची -२

विस्तृत इन्जीनीयरिङ्ग प्रतिवेदनः

डि.पि.आर तयार गर्दा इन्जीनीयरिङ्ग तर्फ ३ वटा भागमा निम्नानुसार हुनेगरी तयार पार्नु पर्नेछः

Vol I – Main Report

Vol II- Cost Estimate and Annexces

Vol III- Drawings (In A3 Paper Size)

VOL I – Main Report (Appraisal Report)

- A. Location Map
- B. Sub-Project Layout Map
- C. Schematic Diagram
- D. Approval Format of Detailed Design and Cost Estimate
- E. Appraisal for Feasibility Study
- F. Salient Feature
- G. Executive Summary
- H. Table of Contents
- I. Acronyms/Abbreviations
- J. List of Tables
- K. List of Figures

1.0 INTRODUCTION

- 1.1 BACKGROUND
- 1.2 HISTORICAL BACKGROUND OF THE PROJECT
- 1.3 OBJECTIVE AND SCOPE OF WORKS
- 1.4 APPROACH AND METHODOLOGY
 - 1.4.1 Inception Phase
 - 1.4.2 Team Composition
 - 1.4.3 Detailed Field Work Phase
 - 1.4.4 Post Fieldwork Phase
 - 1.4.5 Drawing and Maps
 - 1.4.6 Bill of Quantities and Cost Estimation
- 1.5 PROJECT AREA
 - 1.5.1 Location and Background
 - 1.5.2 District at a glance
 - 1.5.3 Accessibility
 - 1.5.5 Environment Profile
 - 1.5.6 Geographical Features
 - 1.5.7 Agri-Support Services

2.0 ENGINEERING SURVEYS ND INVESTIGATION CONDUCTED

3.0 ENGINEERING SYSTEM DESIGN

4.0 AGRICULTURE SITUATION

- 5.0 SOCIO ECONOMIC PROFILE
 - 5.1 DEMOGRAPHIC CHARACTERISTICS
 - 5.2 SOCIAL ORGANIZATION
 - 5.3 ECONOMY AND OCCUPATION
- 6.0 INSTITUTIONAL DEVELOPMENT STATUS
 - 6.1 BENEFICIARIES ORGANIZATION STATUS
 - 6.2 RESOURCE COLLECTION, MOBILIZATION AND MANAGEMENT
 - 6.3 ASSESSMENT OF COOPERATION/ENTHUSIASM AND CONFLICT/CLASHES
 - 6.4 STATUS OF SUPPORT AVAILED FROM OTHER AGENCIES
 - 6.5 INSTITUTIONAL PLAN
- 7.0 PROJECT COST AND ECONOMIC ANALYSIS
 - 7.1 CONSTRUCTION COSTS
 - 7.2 ESTIMATED BENEFITS
 - 7.3 BRIEF ON ECONOMIC ANALYSIS
- 8.0 IMPLEMENTATION SCHEDULE
 - 8.1 FINANCIAL PLANNING:
 - 8.2 IMPLEMENTATION PROGRAMME
 - 8.2.1 Pre-construction stage
 - 8.2.2 Construction stage
 - 8.2.3 Post-construction stage.
- 9.0 CONCLUSIONS AND RECOMMENDATIONS
 - 9.1 CONCLUSIONS:
 - 9.2 RECOMMENDATIONS

Vol II : Annexes

1. ANNEX – A	Environmental Assessment
2. ANNEX – B	Review of Demographic/Agricultural Situation
3. ANNEX – C	Design of Sub-Project Component
4. ANNEX – D	Sub-Project Cost Estimate, Rate Analysis
5. ANNEX – E	Economic Analysis
6. ANNEX – F	User's Request Firm, Minutings of Meeting
Satellite Image & Accessories
7. ANNEX – G	Approved District Rate
8. ANNEX – H	Sub-project Photograph
9. Other's annexes if any	

Vol III : Drawings

- 1. Location Plan
- 2. Layout Plan
- 3. Schematic Diagram
- 4. Structural Drawings
- 5. Plan
- 6. L-Section
- 7. X-Section
- 8. Other's drawing if any

वातावरण संरक्षण नियमावली, २०७७ मा भएका अनुसूचीहरूः

अनुसूची-१

(नियम ३ सँग सम्बन्धित)

संक्षिप्त वातावरणीय अध्ययन गर्नु पर्ने प्रस्ताव

(क) वन क्षेत्र :

- (१) १० देखि ५० हेक्टरसम्मको क्षेत्रफलमा एकल प्रजातिका स्वदेशी विरुवा एउटै ब्लकमा वृक्षारोपण गर्ने,
- (२) सम्बन्धित ठाउँमा परीक्षण भई वृक्षारोपणको लागि उपयुक्त भएका आयातित प्रजातिका विरुवा १० हेक्टरसम्मको क्षेत्रफलमा एउटै ब्लकमा वृक्षारोपण गर्ने,
- (३) २० हेक्टरसम्म क्षेत्रफलमा नयाँ बनस्पति उद्यान, वन-बीउ बगैँचा वा प्राणी उद्यान (चिडियाखाना) निर्माण गर्ने,
- (४) आयातित जङ्गली जनावर वन क्षेत्रमा छाड्ने, वन क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्र वा संरक्षण क्षेत्रभित्र रहेका प्रत्येक नदी, खोलाबाट दैनिक ५० घन मिटरसम्म बालुवा, ढुङ्गा, ग्राभेल र माटो सङ्कलन गर्ने,
- (६) १ हेक्टरसम्मको वन क्षेत्र अन्य प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने,
- (७) एक जिल्लाबाट वार्षिक ५ मेट्रिक टनसम्म खोटो सङ्कलन गर्ने,
- (८) मध्यवर्ती क्षेत्र, वन संरक्षण क्षेत्र, संरक्षण क्षेत्र वा वातावरण संरक्षण क्षेत्रमा निजी जग्गाबाहेक अन्यत्र नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहले उपभोक्ता समूह मार्फत निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने आयोजना निर्माण गर्ने,
- (९) आनुवांशिक स्रोत माथि पहुँच, उपयोग र लाभको बाँडफाँड गर्ने,
- (१०) तराईमा २० हेक्टरसम्म र पहाडमा ५ हेक्टरसम्म क्षेत्रफलको वन क्षेत्र व्यावसायिक कबुलियती वनको रूपमा दिने,
- (११) नेपाल सरकारले वन अनुसन्धान प्रयोजनका लागि वार्षिक १५ हेक्टर क्षेत्रफलसम्मको राष्ट्रिय वन सरपट कटान गर्ने,
- (१२) ५ देखि १० किलोमिटर सम्म लम्बाईको वन पथ वा अग्नी रेखा निर्माण गर्ने,

(१३) देहायका प्रस्तावहरू :

(क) वन संरक्षण क्षेत्र, संरक्षण क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्र, वातावरण संरक्षण क्षेत्र वा रामसारमा सूचीकृत सीमसार क्षेत्रबाट भएर बग्ने नदीनालाको सतहबाट व्यावसायिक प्रयोजन बाहेक आयोजना सञ्चालक आफैले सञ्चालन गर्ने विकास निर्माणका लागि आवश्यक पर्ने बालुवा, ढुङ्गा, ग्राभेल र माटो दैनिक ५० घनमिटरसम्म निकाल्ने कार्य ।

(ख) वन संरक्षण क्षेत्र, संरक्षण क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्र वा वातावरण संरक्षण क्षेत्रमा रहेका निजी बाहेकका जग्गामा नेपाल सरकार, प्रदेश सरकार वा स्थानीय तहले उपभोक्ता समूह मार्फत निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने आयोजना ।

(ख) स्वास्थ्य क्षेत्र : १६ देखि २५ शैय्यासम्मको अस्पताल, नर्सिङ्ग होम वा चिकित्सा व्यवसाय सञ्चालन गर्ने ।

(ग) पर्यटन क्षेत्र : २५ देखि ५० बेडसम्मको होटल वा रिसोर्ट निर्माण, स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने ।

(घ) सडक क्षेत्र :

(१) १०० मिटर लम्बाईसम्मको पुल निर्माण गर्ने,

(२) स्थानीय सडक निर्माण गर्ने ।

(ङ) ऊर्जा, जलस्रोत तथा सिँचाइ क्षेत्र :

(१) १०० हेक्टरसम्म लिफ्ट सिँचाइ आयोजना निर्माण गर्ने,

(२) ६६ के.भी. सम्मको विद्युत् प्रसारण लाइन आयोजनाका लागि वन क्षेत्र प्रयोग गर्ने,

(३) जल तथा मौसम मापन केन्द्र वा मौसमी राडार स्थापना कार्य गर्दा वन क्षेत्र प्रयोग गर्ने ।

(च) आवास, भवन तथा बस्ती विकास र शहरी विकास क्षेत्र :

(१) ७ देखि १० तल्ला वा १५.५ देखि २५ मिटरसम्म उचाइका भवन निर्माण गर्ने,

(२) ३,००० देखि ५,००० वर्गमिटर क्षेत्रफलसम्मको Built Up Area वा Floor Area भएको आवासीय, व्यावसायिक वा आवासीय र व्यावसायिक दुवै प्रकृति भएको संयुक्त भवन निर्माण गर्ने,

(३) ५०० देखि १,००० जनासम्म एकैपटक आगमन तथा निगमन हुने सिनेमा हल, थिएटर, सामुदायिक भवन, रङ्गशाला, कन्सर्ट हल, स्पोर्ट्स कम्प्लेक्स निर्माण गर्ने,

(४) ५ देखि १० हेक्टरसम्मको जग्गा आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(५) १ देखि ५ हेक्टरसम्म Hard Surface Pavement (Dry Port, Bus Park, Parking Lot आदि) निर्माण गर्ने,

(६) ५,००० देखि १०,००० लिटरसम्म दैनिक पानीको प्रयोग हुने भवन निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने ।

(छ) उद्योग क्षेत्र :

(१) मेसिन उपकरणमा १ देखि ५ करोड रुपैयाँसम्म लगानी भएको वर्कशप (मर्मत सम्भार गर्ने समेत) स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने,

(२) वन क्षेत्र बाहेक अन्य स्थानमा १० हेक्टरसम्मको क्षेत्रमा औद्योगिक ग्राम स्थापना गर्ने,

(३) साधारण निर्माणमुखी ढुङ्गा, डेकोरेटिभ ढुङ्गा, बालुवा, ग्राभेल, औद्योगिक माटो र साधारण माटो उत्खननको लागि दैनिक ५० घन मिटरसम्म उत्खनन् कार्य गर्ने,

(४) नदी नाला सतहबाट दैनिक १०० घनमिटर सम्म बालुवा, ग्राभेल, गिर्खा माटो निकाल्ने ।

(ज) शिक्षा क्षेत्र : ५० शैय्यासम्मको शिक्षण अस्पताल सञ्चालन गर्ने ।

(झ) खानी क्षेत्र:

(१) दैनिक २५ मेट्रिक टनसम्म बालुवा प्रशोधन गर्ने,

(२) साधारण निर्माणमुखी ढुङ्गा, ग्राभेल, औद्योगिक माटोको लागि दैनिक ५० घन मिटरसम्म उत्खनन् गर्ने ।

अनुसूची-२

(नियम ३ सँग सम्बन्धित)

प्रारम्भिक वातावरणीय परीक्षण गर्न पर्ने प्रस्ताव

(क) वन क्षेत्र :

(१) तराईमा ५० हेक्टर भन्दा बढी देखि ५०० हेक्टरसम्म र पहाडमा ५० हेक्टर भन्दा बढी देखि २५० हेक्टरसम्मको क्षेत्रफलमा एकल प्रजातिका स्वदेशी बिरुवा एउटै ब्लकमा वृक्षारोपण गर्ने,

(२) सम्बन्धित ठाउँमा परीक्षण भई वृक्षारोपणको लागि उपयुक्त भएका आयातित प्रजातिका बिरुवा तराईमा १० हेक्टर भन्दा बढी देखि ५० हेक्टरसम्म र पहाडमा १० हेक्टर भन्दा बढी देखि २५ हेक्टरसम्मको क्षेत्रफलमा एउटै ब्लकमा वृक्षारोपण गर्ने,

(३) तराईमा २० हेक्टर भन्दा बढी देखि १०० हेक्टरसम्म र पहाडमा ५ हेक्टर भन्दा बढी देखि ५० हेक्टरसम्म क्षेत्रफलको व्यावसायिक वन कबुलियती वनको रूपमा दिने,

(४) नेपाल सरकारले वन अनुसन्धान प्रयोजनको लागि वार्षिक १५ हेक्टर भन्दा बढी देखि ३० हेक्टर क्षेत्रफलसम्मको राष्ट्रिय वन सरपट कटान गर्ने,

(५) राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष, मध्यवर्ती क्षेत्र, वन संरक्षण क्षेत्र, संरक्षण क्षेत्र वा वातावरण संरक्षण क्षेत्र स्थापना वा विस्तार गर्ने,

(६) २० हेक्टरभन्दा बढीको क्षेत्रफलमा नयाँ बनस्पति उद्यान, वन-बीउ बगैँचा र प्राणी उद्यान (चिडियाखाना) निर्माण गर्ने,

(७) राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष, शिकार आरक्ष, सिमसार क्षेत्र वा संरक्षित जलाधार क्षेत्रको व्यवस्थापन कार्ययोजना तयार गर्ने,

(८) देहायको परिमाणमा वन पैदावार सङ्कलन गर्ने गरी जिल्ला भित्रको पञ्चवर्षीय वन कार्ययोजना, मध्यवर्ती क्षेत्र वा संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापन योजना वा वन संरक्षण क्षेत्रको कार्ययोजना तयार गर्ने :

(क) वार्षिक ५० मेट्रिक टनसम्म जरा तथा गानो सङ्कलन गर्ने,

(ख) वार्षिक १५० मेट्रिक टनसम्म बोक्रा सङ्कलन गर्ने,

- (ग) वार्षिक १५० मेट्रिक टनसम्म पात वा डाँठ सङ्कलन गर्ने (सालसिड, रिष्टा र अमला, तेन्दुपात, भोर्लापात, तेजपात बाहेक),
- (घ) वार्षिक १५० मेट्रिक टनसम्म फूल वा भुवा सङ्कलन गर्ने,
- (ङ) वार्षिक २०० मेट्रिक टनसम्म फल वा बीज सङ्कलन गर्ने,
- (च) वार्षिक १५० मेट्रिक टनसम्म बिरुवा सङ्कलन गर्ने,
- (छ) वार्षिक २०० मेट्रिक टनसम्म गम, रेजिन (सल्लाको खोटो बाहेक) वा लोहवान सङ्कलन गर्ने,
- (ज) वार्षिक २ लाख घन फिट भन्दा बढी काठ उत्पादन तथा सङ्कलन गर्ने,
- (९) सार्वजनिक बुट्यान क्षेत्रमा जडिबुटी वा सुगन्धित वनस्पतिको व्यावसायिक उत्पादनको लागि जडिबुटी केन्द्र स्थापना गर्ने,
- (१०) प्रचलित कानून अनुसार प्रशोधन गरी सारतत्त्व निकाली निकासी गर्न पाइने प्रजातिको हकमा एक जिल्लाबाट प्रति प्रजाति २० देखि १०० टनसम्म वन पैदावर सङ्कलन गर्ने,
- (११) सरकारद्वारा व्यवस्थित वन, सामुदायिक वन, कबुलियती वन, वन संरक्षण क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्र, सीमसार क्षेत्र वा संरक्षण क्षेत्र भएर बहने प्रत्येक नदी, खोलाबाट दैनिक ५० घन मिटरभन्दा बढी बालुवा, ढुङ्गा, ग्राभेल र माटो सङ्कलन गर्ने,
- (१२) १ देखि ५ हेक्टरसम्मको वन क्षेत्र अन्य प्रयोजनको लागि प्रयोग गर्ने,
- तर यो नियमावली प्रारम्भ हुनु अघि वन क्षेत्रमा सडकको ट्रयाक तयार भएको हकमा सो सडकको स्तरोन्नति गर्दा थप हुने वन क्षेत्रको क्षेत्रफल मात्र गणना गर्नु पर्नेछ ।
- (१३) वन क्षेत्र, संरक्षण क्षेत्र भित्रको वन क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्र भित्रको वन क्षेत्र, सिमसार क्षेत्र वा वातावरण संरक्षण क्षेत्र भित्रको वन क्षेत्रमा २५ बेडसम्मको रिसोर्ट वा होटल, २५ शैय्यासम्मको अस्पताल वा २५ कोठा सम्मको शिक्षण संस्था निर्माण गर्ने,
- (१४) स्वीकृत वन कार्ययोजना बमोजिम ५ हेक्टरभन्दा बढी क्षेत्रबाट कटान भएका रुखको जरा, ठुटा निकाल्ने,
- (१५) बाह्य (एक्जोटिक) तथा मिचाहा (इन्भेसिभ) जङ्गली प्राणी तथा वनस्पतिको स्थापना (Introduced) लगायत जि.एम.ओ. (Genetically Modified Organism) र एल.एम.ओ. (Living Modified Organism) प्रभावित प्रजाति तथा प्रविधिको स्थापना, प्रसारण तथा अनुसन्धान सम्बन्धी कार्य गर्ने,
- (१६) एक जिल्लाबाट वार्षिक ५ मेट्रिक टन भन्दा बढी खोटो सङ्कलन गर्ने,
- (१७) १० किलोमिटर भन्दा बढी लम्बाईको वन पथ वा अग्नी रेखा निर्माण गर्ने,
- (१८) देहायका प्रस्तावहरू:

(क) मध्यवर्ती क्षेत्र भित्र विद्युत् प्रसारण लाइन वा विद्युत प्रसारण लाइनबाट ट्याप गरी नयाँ आउटडोर सबस्टेशन निर्माण कार्य,

(ख) वन संरक्षण क्षेत्र, संरक्षण क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्र वा वातावरण संरक्षण क्षेत्रभित्र १० मेगावाटसम्मको जलविद्युत आयोजना वा १३२ के.भि. वा सो भन्दा कम भोल्टेजस्तरका विद्युत प्रसारण वा वितरण लाइन र सो अन्तर्गतका सबस्टेशन निर्माण कार्य ।

(ख) उद्योग क्षेत्र :

(१) ब्लेण्डिङ प्रक्रियाबाट मदिरा उत्पादन गर्ने वा दैनिक ५ लाख लिटरसम्म क्षमता भएको उमाल्ने र फर्मेन्टेशन सुविधायुक्त डिस्टिलरी, ब्रुअरी वा वाइनरी उद्योग स्थापना गर्ने,

(२) कार्बोनेटेड वा ननकार्बोनेटेड वेभरेज, जुस आदि उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(३) वनस्पति घ्यू वा खाने तेल उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(४) दैनिक १ मेट्रिक टन भन्दा बढी चिया, कफी, जडिबुटी आदि प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(५) दैनिक ३,००० मेट्रिक टनसम्म खाँडसारी वा चिनी उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(६) दैनिक १० मेट्रिक टन भन्दा बढी खाद्य पदार्थ उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(७) दैनिक २५ मेट्रिक टनसम्म हाड, सिङ्ग वा खुर प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(८) दैनिक १५.००० वर्गफिटसम्म छाला प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(९) पाइपलाईन बाहेक व्यापारिक प्रयोजनको लागि प्रति सेकेण्ड १० लिटरभन्दा बढीको दरले पानी प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(१०) कुकिङ्ग (एल. पी. जी.) ग्याँस, बायोग्याँस, नेचुरल ग्याँसको उत्पादन, भण्डारण, फिलिङ्ग, रिफिलिङ्ग गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(११) कार्बन डाईअक्साईड, अक्सिजन, नाईट्रोजन, ऐसिटिलिन आदि उत्पादन तथा रिफिलिङ्ग गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(१२) वार्षिक ३ करोड गोटासम्म उत्पादन क्षमता भएको पोलेको इटा, टायल आदि बनाउने उद्योग स्थापना गर्ने.

(१३) दैनिक १० हजार भन्दा बढी Compressed Bricks, Hollow Bricks/Blocks उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(१४) दैनिक १००० मेट्रिक टनसम्म क्षमताको क्रसर उद्योग स्थापना गर्ने,

(१५) दैनिक २५ मेट्रिक टन भन्दा बढी बालुवा प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(१६) दैनिक १०० मेट्रिक टनसम्म उत्पादन क्षमता भएको एसिड वा अल्काली उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

- (१७) Chemical (Plasticizer. Chlorine, Sodium Hypo chloride आदि), Glue, Adhesives बनाउने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१८) Zinc Oxide उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने.
- (१९) श्रृङ्गार सामान बाहेकका रङ्ग रोगन उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२०) ब्लेण्डिङ्ग, रिप्रोसेसिङ्ग वा रिक्लामेशन प्रक्रियाबाट लुब्रिकेन्टस् उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२१) ब्लेण्डिङ्ग प्रक्रियाबाट विटुमिन वा विटुमिन इमल्सनको उत्पादन तथा रिफिलिङ्ग गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२२) Mosquito Repellent (झोल, क्वाईल, ट्याबलेट, लोसन आदि), धूप आदि उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२३) दैनिक ५ मेट्रिक टन भन्दा बढी डिटरजेन्ट, स्याम्पु, लिक्विड क्लिनर, क्लिनिङ्ग पाउडर, स्यानिटाईजर, फ्रेसनर आदि उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२४) दैनिक १ मेट्रिक टन भन्दा बढी साबुन उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२५) ब्याट्री (ड्राइ वा बेट वा लिथियम आयोन) उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२६) दैनिक ५० मेट्रिक टनसम्म (ड्राई वा बेट) ब्याट्री रिसाईक्लिङ्ग गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२७) दैनिक ५ मेट्रिक टनसम्म फोम उत्पादन उद्योग (फोमको प्रयोग गरी २ मेट्रिक टन भन्दा बढी वस्तु उत्पादन गर्ने उद्योग समेत) स्थापना गर्ने,
- (२८) परम्परागत घरेलु उद्योग बाहेकका दैनिक १०० मेट्रिक टनसम्म उत्पादन क्षमता भएको पल्प वा कागज उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२९) दैनिक १ मेट्रिक टन भन्दा बढी स्टेशनरी सामान (पेन, डटपेन, सिसाकलम, कापी रजिस्टर आदि) उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (३०) दैनिक ५ मेट्रिक टन भन्दा बढी प्याकेजिङ्ग (कोरुगेटेड बक्स, कार्डबोर्ड आदि) उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (३१) परम्परागत घरेलु उद्योग बाहेकका धागो तथा कपडा रङ्गाई वा धुलाई वा छपाई गर्ने उद्योग (गलैँचा, पस्मिना समेत) स्थापना गर्ने,
- (३२) दैनिक ५ मेट्रिक टन भन्दा बढी धागो प्रयोग गरी कपडा उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (३३) स्पिनिङ्ग मिल स्थापना गर्ने,
- (३४) जुट उद्योग स्थापना गर्ने,
- (३५) Coir Rope वा Coir Mattress उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

- (३६) चुनढुङ्गा वा क्लिङ्करमा आधारित दैनिक ३,००० मेट्रिक टनसम्म उत्पादन क्षमता भएको क्लिङ्कर वा सिमेन्ट उद्योग स्थापना गर्ने,
- (३७) दैनिक ३,००० मेट्रिक टनसम्म चुन उत्पादन क्षमता भएको उद्योग स्थापना गर्ने,
- (३८) दैनिक १० मेट्रिक टन भन्दा बढी उत्पादन क्षमता भएको वा २० करोड देखि २ अर्ब रुपैयाँसम्म मेसिन उपकरणमा लगानी हुने खनिजजन्य पदार्थ प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (३९) औषधी उद्योग स्थापना गर्ने वा दैनिक ५० मेट्रिक टनसम्म औषधीको लागि प्रारम्भिक कम्पाउण्ड (Bulk Drugs) संश्लेषण (Formulation) गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (४०) दैनिक ५०० किलोग्राम भन्दा बढी आयुर्वेदिक औषधी उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (४१) दैनिक ५ मेट्रिक टन भन्दा बढी प्लाष्टिकका सामान (पाईप, फिटिज, यार्न, Wrapper, आदि उत्पादन गर्ने सहित) उत्पादन गर्ने उद्योग (खेर गएको प्लाष्टिकको कच्चा पदार्थ वा Virgin Granuals, Resin, Compound मा आधारित) स्थापना गर्ने,
- (४२) टायर, ट्युब्स र रबर प्रशोधन तथा उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (४३) पुरानो टायर तथा प्लाष्टिक प्रशोधन गरी इन्धन (तेल) निकाल्ने उद्योग स्थापना गर्ने, ।
- ४४) एनोडाइजिङ्ग, इलेक्ट्रोप्लेटिङ्ग तथा ग्याल्भनाइजिङ्ग गर्ने उद्योग (सुन चाँदीमा Plating गर्ने घरेलु उद्योग बाहेक) स्थापना गर्ने,
- (४५) रोलिङ्ग मिल उद्योग स्थापना गर्ने,
- (४६) दैनिक १० मेट्रिक टन भन्दा बढी कट्टु-लेन्थ गर्ने तथा भाँडा बनाउने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (४७) दैनिक ५० मेट्रिक टन भन्दा बढी उत्पादन क्षमता भएको फाउण्ड्री उद्योग स्थापना गर्ने,
- (४८) दैनिक ५०० मेट्रिक टनसम्म प्रारम्भिक स्मेल्टिङ्ग गरी फेरस तथा नन् फेरस वस्तु उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- ४९) दैनिक ७५० मेट्रिक टनसम्म धातु रिमेल्टिङ्ग वा रिरोलिङ्ग वा ऐल्लोयिङ्ग (Alloying) गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (५०) १० मेट्रिक टन भन्दा बढी मेटल तथा नन-मेटलबाट फ्याब्रिकेशन (स्टकचर समेत) गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (५१) गाडी, मोटर साईकल, अटोरिक्सा आदि तथा दैनिक १०० थान भन्दा बढी साईकल/रिक्सा (इन्धन वा विधुत प्रयोग नगरी) एसेम्बलिङ्ग गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (५२) १ करोड रुपैयाँ भन्दा बढीको मेसिन उपकरण प्रयोग गरी इलेक्ट्रिकल तथा इलेक्ट्रोनिकस सामान एसेम्बलिङ्ग गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

- (५३) दैनिक १ मेट्रिक टन भन्दा बढी बिजुलीको तार (वायरिङ तथा प्रसारणको लागि) उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (५४) मेसिन उपकरणमा ५ करोड रुपैयाँभन्दा बढी लगानी भएको वर्कशप (मर्मत सम्भार गर्ने समेत) स्थापना गर्ने,
- (५५) मेसिन उपकरणमा ५ करोड रुपैयाँ भन्दा बढी लगानी गर्ने निर्माण सम्बन्धी कार्य गर्ने उद्योगको स्टोरेज यार्ड स्थापना गर्ने,
- (५६) सबै प्रकारका ग्याँस सिलिन्डर उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (५७) उद्योगले आफ्नो प्रयोगको लागि ५ देखि ४० मेगावाटसम्म नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधि (सौर्य, वायु, जैविक आदि) Cogeneration, DG Set बाट विधुतीय ऊर्जा उत्पादन गर्ने,
- (५८) उद्योगले आफ्नो तापीय ऊर्जा प्रयोजनको लागि बायोमास, कोइलाबाट सञ्चालन हुने ग्याँसिफायर जडान गरी सञ्चालन गर्ने,
- (५९) वार्षिक २५ हजारदेखि ५ लाख घन फिटसम्म काठ प्रयोग गर्ने सःमिल स्थापना गर्ने,
- (६०) दैनिक ५०० घन फिटभन्दा बढी काठ प्रयोग गरी झ्याल ढोका लगायतका फर्निचर सामान उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६१) रोजिन, टर्पेन्टाईन तथा कत्था उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६२) वार्षिक २ लाख घन फिटसम्म काठ वा काठजन्य पदार्थ प्रयोग गरी भेनियर, प्लाईउड, प्लाईबोर्ड आदि बनाउने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६३) दैनिक ५ मेट्रिक टन भन्दा बढी बाँस तथा बेतका सामान उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६४) दैनिक ५०० किलोग्राम भन्दा बढी सुर्तिजन्य पानमसला उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६५) चुरोट तथा बिंडी उत्पादन (सूर्ती ड्राइ गर्ने समेत) गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६६) सलाई उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६७) दैनिक १० किलो लिटरभन्दा बढी बायोडिजेल उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६८) Solvent Extraction प्रक्रियाबाट खाने तेल बाहेक अन्य तेल उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६९) Extraction, Distillation आदि प्रविधिबाट सुगन्धित तेल उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (७०) अर्ध प्रशोधित तेल, फोसिल फ्युल प्रयोग गरी दैनिक २०० मेट्रिक टनसम्म पेट्रोलियम पदार्थ उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (७१) दैनिक ५ लिटर भन्दा बढी Chemical तथा Reagent प्रयोग हुने Diagnosis Lab स्थापना गर्ने,
- (७२) काँच प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (७३) दैनिक १ मेट्रिक टन भन्दा बढी पशु पन्छीको दाना उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

- (७४) दैनिक २०० जोर भन्दा बढी जुत्ता तथा चप्पल उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (७५) दैनिक १ लाख भन्दा बढी पृष्ठ छपाई गर्ने प्रिन्टिङ्ग प्रेस सञ्चालन गर्ने,
- (७६) दैनिक १०० मेट्रिक टन भन्दा बढी Cargo Handling गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (७७) कम्प्यूटर, सफ्टवेयर, विद्युतीय उपकरण प्रयोग गरी सफ्टवेयर तयारी, अनलाईन सेवा, ईन्टरनेट, रेडियो, केबुल नेटवर्क जस्ता प्रकृतिका सेवा दिने कार्य वा तालिम, परामर्श जस्ता कार्य बाहेक २५ करोड देखि २ अर्ब रुपैयाँसम्म मेसिन उपकरणमा लगानी हुने उद्योग,
- (७८) अस्फाल्ट ब्याचिङ्ग प्लान्ट स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने ।

(ग) खानी क्षेत्र :

- (१) १०० जनासम्म स्थायी बसोबास स्थानान्तरण वा पुनर्बास गरी खानी उत्खनन् गर्ने,
- (२) रेडियोधर्मी धातुबाहेक अन्य धातु उत्पादन गर्न गरिने भूमिगत उत्खनन् भए दैनिक १,००० टनसम्म र सतही उत्खनन् भए दैनिक २,००० टनसम्म उत्खनन्को कार्य गर्ने,
- (३) अधातु खनिज उत्पादन गर्न गरिने भूमिगत उत्खनन् भए दैनिक २,००० टनसम्म र सतही उत्खनन् भए दैनिक ४,८०० मेट्रिक टनसम्म उत्खनन्को कार्य गर्ने,
- (४) साधारण निर्माणमुखी ढुङ्गा, डेकोरेटिभ ढुङ्गा, बालुवा, ग्राभेल, औद्योगिक माटो र साधारण माटोको उत्खनन्को लागि दैनिक ५० देखि ५०० घन मिटरसम्म उत्खनन्को कार्य गर्ने,
- (५) कोईला तथा मट्टिकोईला उत्पादन गर्न गरिने भूमिगत उत्खनन् भए दैनिक १००० टन र सतही उत्खनन् भए दैनिक २,००० टनसम्म उत्खनन्को कार्य गर्ने,
- (६) दैनिक २ लाख घन मिटरसम्म प्राकृतिक ग्याँस (Natural Gas) उत्पादन कार्य गर्ने,
- (७) नदीनाला सतहबाट दैनिक १०० घनमिटर भन्दा बढी ३०० घनमिटरसम्म बालुवा, ग्राभेल, गिर्खा माटो निकाल्ने ।

(घ) सडक क्षेत्र :

- (१) २५ किलोमिटरसम्म लम्बाई हुने नयाँ सडक निर्माण गर्ने,
- (२) ५ देखि ५० किलोमिटर सम्मको रज्जुमार्ग निर्माण गर्ने,
- (३) १ देखि ५ किलोमिटर सम्मको केवल कार मार्ग निर्माण गर्ने,
- (४) १०० मिटरभन्दा बढी लम्बाईका पुल निर्माण गर्ने,
- (५) सडक प्रयोजनको लागि १ देखि ३ किलोमिटरसम्म सुरुङ बनाउने,
- (६) चारपाङ्गे सवारी सञ्चालन हुने आकाशे पुल (फ्लाई ओवर) निर्माण गर्ने,
- (७) सार्वजनिक यातायातको लागि मोनो रेलमार्ग सञ्चालन गर्ने,

(द) १० किलोमिटर भन्दा बढी ५० किलोमिटरसम्म लम्बाईको राष्ट्रिय राजमार्ग वा सहायक सडकको चौडाई वृद्धि हुने गरी स्तरवृद्धि, पुनर्स्थापना वा पुनर्निर्माण गर्ने ।

(ड) आवास, भवन तथा बस्ती विकास र शहरी विकास क्षेत्र :

(१) ५,००० भन्दा बढी १०,००० वर्गमिटर क्षेत्रफलसम्मको Built Up Area वा Floor Area आवासीय, व्यावसायिक वा आवासीय र व्यावसायिक दुवै प्रकृति भएको संयुक्त भवन निर्माण गर्ने,

(२) १,००० देखि २,००० जनासम्म एकै पटक आगमन तथा निगमन हुने सिनेमा हल, थिएटर, सामुदायिक भवन, रङ्गशाला, कन्सर्टहल, स्पोर्टस कम्प्लेक्स निर्माण गर्ने,

(३) १ देखि ५ हेक्टरसम्मको क्षेत्रमा आवास विकास गर्ने,

(४) १० देखि १०० हेक्टरसम्मको जग्गा आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(५) ५ हेक्टरभन्दा बढी Hard Surface Pavement (Dry Port, Bus Park, Parking Lot आदि) निर्माण गर्ने,

(६) २०,००० घन मिटरभन्दा बढी माटो पुर्ने तथा माटो काटी Site Develop गर्ने, (७) ११ तल्ला वा २५ मिटरभन्दा बढी १६ तल्ला वा ५० मिटरसम्मका उचाई भएका भवन निर्माण गर्ने,

(८) १०,००० देखि २०,००० लिटरसम्म दैनिक पानीको प्रयोग हुने भवन निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने,

(च) जलस्रोत र ऊर्जा क्षेत्र :

(१) विद्युत् प्रसारण लाईन र सबस्टेशन निर्माण अन्तर्गत:

(क) १३२ के.भी. वा सोभन्दा बढी क्षमताको विद्युत् प्रसारण लाईन निर्माण गर्ने,

(ख) विद्यमान २२० के.भी. वा सोभन्दा बढी क्षमताको विद्युत् प्रसारण लाईनबाट ट्याप गरी नयाँ आउटडोर सबस्टेशन निर्माण गर्ने ।

(२) विद्युत् उत्पादन अन्तर्गत:

(क) १ देखि ५० मेगावाट क्षमतासम्मको जलविद्युत् उत्पादन आयोजना निर्माण गर्ने,

(ख) १ देखि ५ मेगावाट क्षमता सम्मको खनिज तेल वा ग्याँसबाट विद्युत् उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(ग) १५०० घनमिटर भन्दा बढी क्षमताको बायोग्याँस प्लान्ट निर्माण गर्न ।

(३) सिँचाईको नयाँ प्रणाली अन्तर्गत:

(क) तराई वा भित्री मधेशमा २०० देखि २,००० हेक्टरसम्मको क्षेत्र सिँचाई गर्ने,

(ख) पहाडी उपत्यका र टारमा २५ देखि ५०० हेक्टरसम्मको क्षेत्र सिँचाई गर्ने,

(ग) पहाडी भिरालो पाखा वा पर्वतीय क्षेत्रमा २५ देखि २०० हेक्टरसम्मको क्षेत्र सिँचाई गर्ने,

(घ) १०० हेक्टरभन्दा बढीको लिफ्ट सिँचाई आयोजना निर्माण गर्ने,

(४) सिँचाईको पुनरुत्थान प्रणाली अन्तर्गत: विद्यमान प्रणाली भित्रका सिँचाई आयोजनामा नयाँ हेडवर्क्स निर्माण वा मूल नहर परिवर्तन हुने कुनै पनि पुनरुत्थान आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(५) २५ देखि १०० जनासम्म स्थायी बसोबास भएका जनसङ्ख्या विस्थापित गर्ने कुनै पनि जलस्रोत विकास कार्य गर्ने,

(६) १० किलोमिटर भन्दा बढी लम्बाईको नदी नियन्त्रणको कार्य गर्ने,

(७) नवीकरणीय ऊर्जा क्षेत्र:

(क) १ देखि १० मेगावाट क्षमतासम्मको सौर्य ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(ख) १ देखि १० मेगावाट क्षमतासम्मको वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(ग) ०.५ देखि २ मेगावाट क्षमतासम्मको जैविक ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(घ) चिनी उद्योग क्षेत्रभित्रको उखु पेलिसकेपछि निस्कने खोस्टा (Bagasse) बाट विद्युत सहउत्पादन (Cogeneration) हुने आयोजना सञ्चालन गर्ने।

(छ) पर्यटन क्षेत्र :

(१) ५१ देखि १०० बेडसम्मको होटल वा रिसोर्ट निर्माण, स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने,

(२) विद्यमान विमानस्थलमा क्षेत्रफल थप्ने,

(३) माछा वा अन्य जलचर भएको कुनै नदी वा तालमा इञ्जिन जडित उपकरण र इन्धन ज्वलन गरी याफिटङ्ग कार्य वा क्रुज सञ्चालन गर्ने,

(४) तालमा स्थापना हुने हाउस बोट (तैरने घर) सञ्चालन गर्ने ।

(ज) खानेपानी क्षेत्र :

(१) १०० देखि ५०० हेक्टरसम्मको क्षेत्रमा फैलिएको वर्षातको पानी सङ्कलन गर्ने तथा सोही क्षेत्रफलमा भएका पानीका स्रोतको प्रयोग गर्ने,

(२) सेफ इल्ड १०० लिटर प्रति सेकेण्ड (LPS) भन्दा बढीको सतही पानीको स्रोत र सो पानीको ५० देखि ७५ प्रतिशतसम्म सुख्खा समयमा आपूर्ति गर्ने,

(३) प्रति सेकेण्ड १०० लिटर भन्दा बढीको दरले पानी प्रशोधन गर्ने,

(४) भूमिगत पानीको स्रोत विकासका लागि कुल एक्यूफरको ५० देखि ७५ प्रतिशत सम्म रिचार्ज गर्ने,

(५) १ देखि ३ किलोमिटर सम्मको सुरुङ्ग निर्माण गरी खानेपानी आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(६) खानेपानी आयोजना सञ्चालन गर्नको लागि २५ देखि १०० जनासम्म जनसङ्ख्या विस्थापन गर्ने,

(७) खानेपानीको स्रोतको माथिल्लो भागमा ५०० जनसङ्ख्या सम्मको बसोबास गराउने,

- (द) ५० हजारदेखि २ लाखसम्मको जनसङ्ख्यालाई खानेपानी आपूर्ति गर्ने,
(९) ५० हजारदेखि २ लाखसम्मको जनसङ्ख्यालाई खानेपानी आपूर्ति गरी नयाँ स्रोत जोड्ने,
(१०) १ किलोमिटर भन्दा बढीको डाईभर्सन् सम्बन्धी काम गर्ने,
(११) ट्रिटमेन्ट सहितको ढल निकास सिष्टम समावेश भएका खानेपानी आयोजना सञ्चालन गर्ने ।
(झ) फोहर मैला व्यवस्थापन क्षेत्र: घर तथा आवास क्षेत्रबाट निस्कने फोहरमैलाको सम्बन्धमा देहायको काम गर्ने :

- (१) वार्षिक १,००० देखि ५,००० टनसम्म फोहरमैला जमिनमा भर्ने,
(२) ५ देखि १० हेक्टरसम्मको क्षेत्रमा फैलिएको ट्रान्सफर स्टेशन र रिसोर्स रिकोभरी एरिया सम्बन्धी काम गर्ने,
(३) ५ देखि १० हेक्टरसम्मको क्षेत्रमा फैलिएको रसायन, यान्त्रिक वा जैविक तरिकाबाट फोहरमैला छनौट गर्ने, केलाउने, तह लगाउने र पुनः प्रयोग गर्ने,
(४) ५ देखि १० हेक्टरसम्मको क्षेत्रमा फैलिएको कम्पोष्ट प्लाण्ट सम्बन्धी काम गर्ने,
(५) ५ एम.डी.एल.(MDL) क्षमता सम्मको ढल व्यवस्थापन आयोजना सञ्चालन गर्ने,
(६) ५०,००० सम्मका जनसङ्ख्यालाई टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले सञ्चालन हुने ढल निकास, सरसफाई वा फोहरमैला व्यवस्थापन कार्य गर्ने ।

(ज) कृषि क्षेत्र :

- (१) पहाडमा १ हेक्टरसम्म र तराईमा ५ हेक्टरसम्म राष्ट्रिय वन क्षेत्र कृषिको लागि प्रयोग गर्ने,
(२) निर्माण सम्बन्धी देहायको काम गर्ने :
(क) ३०,००० वटाभन्दा बढी पन्छी जाति पाल्नको लागि निर्माण कार्य गर्ने,
(ख) १,००० वटाभन्दा बढी ठूला चौपाया पाल्नको लागि निर्माण कार्य गर्ने,
(ग) ५,००० वटाभन्दा बढी साना चौपाया (भेडा, बाखा) पाल्नको लागि निर्माण कार्य गर्ने,
(घ) २,००० वटा भन्दा बढी बङ्गुर /सुँगुर पाल्नको लागि निर्माण कार्य गर्ने,
(ङ) महानगरपालिका वा उपमहानगरपालिका क्षेत्र अन्तर्गत तराईमा १ हेक्टरभन्दा बढी तथा अन्य ठाउँमा ०.५ हेक्टरभन्दा बढी क्षेत्रमा कृषि थोक बजार स्थापना गर्ने,
(च) वार्षिक २५ करोडभन्दा बढी माछाको भूरा उत्पादन गर्न ह्याचरीका लागि पोखरी निर्माण गर्ने,
(छ) पशुपन्छी रोग अन्वेषण तथा नियन्त्रण सम्बन्धी दैनिक २,००० भन्दा बढी नमूना सङ्कलन तथा परीक्षण कार्यको लागि प्रयोगशाला निर्माण गर्ने,
(ज) अनुमति प्राप्त बधशाला निर्माण गर्ने,

- (झ) प्यारेन्ट र ग्रान्ड प्यारेन्ट कुखुरा पालन तथा ह्याचरी सञ्चालन गर्न निर्माण गर्ने ।
- (३) म्याद नाघेका विषादीको (सूचित विषादीको हकमा मात्र) भण्डारण तथा विसर्जन गर्ने,
- (४) रासायनिक मल उत्पादन, संश्लेषण (फर्मूलेशन), सम्मिश्रण (ब्लेण्डिङ्ग), प्याकेट वा डिब्बाबन्दी (प्याकेजिड/क्यानिङ्ग) र भण्डारण (स्टोर) सम्बन्धी कार्य तथा उद्योग स्थापना गर्ने,
- (५) जीव नाशक विषादी उत्पादन, संश्लेषण (फर्मूलेशन), सम्मिश्रण (ब्लेण्डिङ्ग), प्याकेट वा डिब्बाबन्दी (प्याकेजिड/क्यानिङ्ग) र भण्डारण (स्टोर) सम्बन्धी कार्य तथा उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६) देहाय बमोजिमको कृषिजन्य उद्योग स्थापना गर्ने:
- (क) दैनिक १०,००० लिटर भन्दा बढी क्षमताको दुग्ध प्रशोधन (दुधको परिकार समेत) उद्योग स्थापना गर्ने,
- (ख) दैनिक ५ मेट्रिक टन भन्दा बढी माछा, मासु प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (ग) १,००० मेट्रिक टन भन्दा बढी भण्डारण क्षमता भएको कोल्ड स्टोरेज स्थापना गर्ने,
- (घ) परम्परागत भेटेरीनरी औषधी बाहेकका भेटेरीनरी भ्याक्सिन तथा औषधी उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (ङ) दैनिक १० मेट्रिक टन भन्दा बढी फलफूल वा तरकारीको प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (च) दैनिक २ देखि १० मेट्रिक टनसम्म प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने ।
- (ट) स्वास्थ्य क्षेत्र: २६ देखि १०० शैय्यासम्मको अस्पताल, नर्सिङ्ग होम वा चिकित्सा व्यवसाय सञ्चालन गर्ने ।
- (ठ) शिक्षा क्षेत्र: ५१ भन्दा बढी १०० शैय्या सम्मको शिक्षण अस्पताल सञ्चालन गर्ने ।

अनुसूची-३

(नियम ३ सँग सम्बन्धित)

वातावरणीय प्रभाव मूल्याङ्कन गर्न पर्ने प्रस्ताव

(क) वन क्षेत्र :

- (१) तराईमा ५०० हेक्टरभन्दा बढी र पहाडमा २५० हेक्टरभन्दा बढीको क्षेत्रफलमा एकल प्रजातिका स्वदेशी बिरुवा एउटै ब्लकमा वृक्षारोपण गर्ने,
- (२) सम्बन्धित ठाउँमा परीक्षण भई वृक्षारोपणको लागि उपयुक्त भएका आयातित प्रजातिका बिरुवा तराईमा ५० हेक्टरभन्दा बढी र पहाडमा २५ हेक्टरभन्दा बढी क्षेत्रफलमा वृक्षारोपण गर्ने,
- (३) तराईमा १०० हेक्टरभन्दा बढी र पहाडमा ५० हेक्टरभन्दा बढी क्षेत्रफलको वन व्यावसायिक कवुलियती वनको रूपमा दिने,

- (४) नेपाल सरकारले वन अनुसन्धान प्रयोजनका लागि वार्षिक ३० हेक्टरभन्दा बढी राष्ट्रिय वन सरपट कटान गर्ने,
- (५) वन क्षेत्रमा फोहरमैला फाल्न ल्यान्डफील साईट निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने,
- (६) वन क्षेत्र, वन संरक्षण क्षेत्र, राष्ट्रिय निकुञ्ज, आरक्ष वा संरक्षण क्षेत्रको वन क्षेत्र, मध्यवर्ती क्षेत्रको वन क्षेत्र, सिमसार क्षेत्र वा वातावरण संरक्षण क्षेत्रको वन क्षेत्रमा २५ बेड भन्दा बढीको रिसोर्ट वा होटल, २५ शैय्या भन्दा बढीको अस्पताल वा २५ कोठा भन्दा बढीको शिक्षण संस्था निर्माण गर्ने।
- (७) देहायको वन पैदावार सङ्कलन गर्ने गरी जिल्ला भित्रको पञ्चवर्षीय वन कार्ययोजना, मध्यवर्ती क्षेत्र वा संरक्षण क्षेत्रको व्यवस्थापन योजना तयार गर्ने वा वन संरक्षण क्षेत्रको कार्ययोजना तयार गर्ने :
- (क) वार्षिक ५० मेट्रिक टन भन्दा बढी जरा तथा गानो सङ्कलन गर्ने,
- (ख) वार्षिक १५० मेट्रिक टन भन्दा बढी बोक्रा सङ्कलन गर्ने,
- (ग) वार्षिक १५० मेट्रिक टन भन्दा बढी पात वा डाँठ सङ्कलन गर्ने, (सालसिड, रिट्टा र अमला, तेन्दुपात, भोर्लापात, तेजपात बाहेक)
- (घ) वार्षिक १५० मेट्रिक टन भन्दा बढी फूल वा भुवा सङ्कलन गर्ने,
- (ङ) वार्षिक २०० मेट्रिक टन भन्दा बढी फल वा बीज सङ्कलन गर्ने,
- (च) वार्षिक १५० मेट्रिक टन भन्दा बढी बिरुवा सङ्कलन गर्ने,
- (छ) वार्षिक २०० मेट्रिक टन भन्दा बढी गम, रेजिन (सल्लाको खोटो बाहेक) वा लोहवान सङ्कलन गर्ने ।
- (ट) प्रचलित कानून बमोजिम प्रशोधन गरी सारतत्व निकाली निकासी गर्न पाइने प्रजातिको हकमा एक जिल्लाबाट प्रति प्रजाति १०० टन भन्दा बढी वन पैदावार सङ्कलन गर्ने,
- (९) विद्युत प्रसारण लाइन निर्माण बाहेक अन्य प्रयोजनको लागि ५ हेक्टरभन्दा बढी वन क्षेत्र प्रयोग गर्ने,
- (१०) राष्ट्रिय निकुञ्ज, वन्यजन्तु आरक्ष, शिकार आरक्ष क्षेत्रभित्र कार्यान्वयन गरिने प्रस्तावहरू ।

(ख) उद्योग क्षेत्र :

- (१) दैनिक ५ लाख लिटर भन्दा बढी क्षमता भएको उमाल्ने र फर्मेन्टेशन सुविधायुक्त डिस्टिलरी, ब्रुअरी वा वाइनरी उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२) दैनिक ३,००० मेट्रिक टन भन्दा बढी खाँडसारी वा चिनी उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (३) दैनिक २५ मेट्रिक टन भन्दा बढी हाड, सिङ्ग वा खुर प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (४) दैनिक १५,००० वर्गफिट भन्दा बढी छाला प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने, वार्षिक ३ करोड गोटाभन्दा बढी उत्पादन क्षमता भएको पोलेको इटा, टायल आदि बनाउने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (६) दैनिक १०० मेट्रिक टन भन्दा बढी उत्पादन क्षमता भएको एसिड वा अल्काली उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

- (७) ब्लेण्डिङ्ग प्रक्रियाबाट बाहेक विटुमिन वा विटुमिन इमल्सनको उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (८) ब्लेण्डिङ्ग प्रक्रियाबाट बाहेक रासायनिक मल उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (९) ब्लेण्डिङ्ग प्रक्रियाबाट बाहेक किटनाशक पदार्थ उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१०) दैनिक ५० मेट्रिक टन (ड्राई वा वेट) भन्दा बढी व्याट्री रिसाईक्लिङ्ग गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (११) दैनिक ५ मेट्रिक टन भन्दा बढी फोम उत्पादन उद्योग (फोमको प्रयोग गरी वस्तु उत्पादन गर्ने उद्योग समेत) स्थापना गर्ने,
- (१२) दैनिक १०० मेट्रिक टन भन्दा बढी उत्पादन क्षमता भएको पल्प वा कागज उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१३) चुनढुङ्गा वा क्लिङ्करमा आधारित दैनिक ३,००० मेट्रिक टन भन्दा बढी उत्पादन क्षमता भएको क्लिङ्कर वा सिमेन्ट उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१४) दैनिक ३,००० मेट्रिक टन भन्दा बढी चुन उत्पादन क्षमता भएको उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१५) २ अर्ब रुपैयाँ भन्दा बढी मेसिन उपकरणमा लगानी हुने खनिजजन्य पदार्थ प्रशोधन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१६) दैनिक ५० मेट्रिक टन भन्दा बढी औषधीको लागि प्रारम्भिक कम्पाउण्ड (Bulk Drugs) संश्लेषण (Formulation) गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१७) दैनिक ५०० मेट्रिक टन भन्दा बढी प्रारम्भिक स्मेल्टिङ्ग गरी फेरस तथा नन् फेरस वस्तु उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१८) दैनिक ७५० मेट्रिक टन भन्दा बढी धातु रिमेल्टिङ्ग वा रिरोलिङ्ग वा ऐल्लोयिङ्ग (Alloying) गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (१९) उद्योगले आफ्नो प्रयोगको लागि ४० मेगावाट भन्दा बढी नवीकरणीय ऊर्जा प्रविधि (सौर्य, वायु, जैविक आदि) Cogeneration, DG Set बाट विद्युतीय ऊर्जा उत्पादन गर्ने कार्य गर्ने,
- (२०) वार्षिक ५ लाख घन फिटभन्दा बढी काट प्रयोग गर्ने सःमिल स्थापना गर्ने,
- (२१) वार्षिक २ लाख घन फिटभन्दा बढी काट वा काठजन्य पदार्थ प्रयोग गरी भेनियर, प्लाईउड, प्लाईबोर्ड आदि बनाउने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२२) अर्ध प्रशोधित तेल, फोसिल फ्युल प्रयोग गरी दैनिक २०० मेट्रिक टन भन्दा बढी पेट्रोलियम पदार्थ उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२३) अति घातक पदार्थ जस्तै: आइसोनाइट, मर्करी कम्पाउण्ड उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२४) रेडियो विकिरण निष्कासन हुने (न्यूक्लियर/एटोमिक प्रशोधन) उद्योग स्थापना गर्ने,
- (२५) नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी बल, नेपाल वा नेपाल प्रहरीले स्थापना वा उत्पादन गर्ने बाहेकका गोली, गट्टा, बारुद लगायतका विस्फोटक पदार्थ उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने,

(२६) पेट्रोलियम पाईपलाईन निर्माण गर्ने,

(२७) दैनिक १००० मेट्रिक टन भन्दा बढी क्षमताको क्रसर उद्योग स्थापना गर्ने ।

(२८) कम्प्यूटर, सफ्टवेयर, विद्युतीय उपकरण प्रयोग गरी सफ्टवेयर तयारी, अनलाईन सेवा, ईन्टरनेट, रेडियो, केबुल नेटवर्क जस्ता प्रकृतिका सेवा दिने कार्य वा तालिम, परामर्श जस्ता कार्य बाहेक २ अर्ब रुपैयाँ भन्दा बढी मेसिन उपकरणमा लगानी हुने उद्योग ।

(ग) खानी क्षेत्र :

(१) खानी उत्खनन् गर्नको लागि १०० जना भन्दा बढी जनसङ्ख्याको स्थायी बसोबास स्थानान्तरण वा पुनर्वास गर्ने,

(२) खानी उत्खनन् कार्यको लागि:

(क) सबै रेडियोधर्मी धातुको उत्पादन गर्न उत्खनन् कार्य गर्ने,

(ख) अन्य धातु उत्पादन गर्न भूमिगत उत्खनन् भए दैनिक १,००० टन भन्दा बढी र सतही उत्खनन् भए दैनिक २००० टन भन्दा बढी उत्खनन्को कार्य गर्ने,

(ग) अधातु खनिज उत्पादन गर्न गरिने भूमिगत उत्खनन् भए दैनिक २,००० मेट्रिक टन भन्दा बढी र सतही उत्खनन् भए दैनिक ४,८०० मेट्रिक टन भन्दा बढी उत्खनन् कार्य गर्ने,

(घ) साधारण निर्माणमुखी ढुङ्गा, डेकोरेटिभ ढुङ्गा, बालुवा, ग्राभेल, औद्योगिक माटो र साधारण माटोको उत्खनन्को लागि दैनिक ५०० घनमिटर भन्दा बढी उत्खनन् कार्य गर्ने,

(ङ) कोईला तथा मट्टिकोईला उत्पादन गर्न गरिने भूमिगत उत्खनन् भए दैनिक १.००० टन भन्दा बढी र सतही उत्खनन् भए दैनिक २,००० टन भन्दा बढी उत्खनन् कार्य गर्ने,

(च) दैनिक २ लाख घन मिटरभन्दा बढी प्राकृतिक ग्याँस (Biogenic Natural Gas) उत्पादन कार्य गर्ने,

(छ) पेट्रोलियम पदार्थको उत्खनन् र प्रशोधन सम्बन्धी कार्य गर्ने,

(ज) नदी नाला सतहबाट दैनिक ३०० घन मिटर भन्दा बढी बालुवा, ग्राभेल, गिर्खा माटो निकाल्ने ।

(घ) सडक क्षेत्र :

(१) २५ किलोमिटर भन्दा बढी लम्बाई हुने कुनै पनि नयाँ सडक निर्माण गर्ने,

(२) ५० किलोमिटर भन्दा लामो रज्जुमार्ग निर्माण गर्ने,

(३) ५ किलोमिटर भन्दा लामो केबुल कार मार्ग निर्माण गर्ने,

(४) सार्वजनिक यातायातको लागि रेलमार्ग सञ्चालन गर्ने.

(५) सडक प्रयोजनको लागि ३ किलोमिटर भन्दा बढी लम्बाईको सुरुङ बनाउने,

(६) ५० किलोमिटर भन्दा बढी लम्बाईको राष्ट्रिय राजमार्ग वा सहायक सडकको चौडाई वृद्धि हुने गरी स्तरवृद्धि, पुनर्स्थापना वा पुनर्निर्माण गर्ने ।

(ड) आवास, भवन तथा बस्ती विकास र शहरी विकास क्षेत्र :

- (१) १०,००० वर्गमिटर क्षेत्रफलभन्दा बढीको Built Up Area वा Floor Area भएको आवासीय, व्यावसायिक वा आवासीय र व्यावसायिक दुवै प्रकृति भएको संयुक्त भवन निर्माण गर्ने,
- (२) २,००० जना भन्दा बढी एकै पटक आगमन तथा निगमन हुने सिनेमा हल, थिएटर, सामुदायिक भवन रंगशाला. कन्सर्टहल, स्पोर्ट्स कम्प्लेक्स निर्माण गर्ने,
- (३) ५ हेक्टरभन्दा बढी क्षेत्रमा आवास विकास गर्ने,
- (४) १०० हेक्टरभन्दा बढीको जग्गा आयोजना सञ्चालन गर्ने,
- (५) १६ तल्ला वा ५० मिटर भन्दा बढी उचाई भएका भवन निर्माण गर्ने,
- (६) २०,००० लिटर भन्दा बढी दैनिक पानीको प्रयोग हुने भवन निर्माण तथा सञ्चालन गर्ने,
- (७) कृषियोग्य भूमिमा शहरीकरण गर्ने ।

(च) जलस्रोत र ऊर्जा क्षेत्र :

(१) विद्युत उत्पादन अन्तर्गत:

- (क) ५० मेगावाटभन्दा बढी क्षमताको जलविद्युत् उत्पादन आयोजना निर्माण गर्ने,
- (ख) १ मेगावाटभन्दा बढी क्षमताको कोइला वा आणविक विद्युत उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने,
- (ग) ५ मेगावाटभन्दा बढी क्षमताको खनिज तेल वा ग्याँसबाट विद्युत उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने ।

(२) सिँचाइको नयाँ प्रणाली अन्तर्गत:

- (क) तराई वा भित्री मधेशमा २,००० हेक्टरभन्दा बढीको क्षेत्र सिँचाइ गर्ने,
- (ख) पहाडी उपत्यका र टारमा ५०० हेक्टरभन्दा बढीको क्षेत्र सिँचाइ गर्ने,
- (ग) पहाडी भिरालो पाखा वा पर्वतीय क्षेत्रमा २०० हेक्टर भन्दा बढी क्षेत्र सिँचाइ गर्ने ।

(३) १०० जनाभन्दा बढी स्थायी बसोबास भएका जनसङ्ख्या विस्थापित गर्ने कुनै पनि जलस्रोत विकास कार्य गर्ने,

(४) बहुउद्देश्यीय जलाशयको निर्माण गर्ने,

(५) एउटा जलाधार क्षेत्रबाट अर्को जलाधार क्षेत्रमा पानी फर्काई (इन्टर वेसिन वाटर ट्रान्सफर) उपयोग गर्ने,

(६) नवीकरणीय ऊर्जा क्षेत्र :

- (क) १० मेगावाट भन्दा बढी क्षमताको सौर्य ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने,
- (ख) १० मेगावाट भन्दा बढी क्षमताको वायु ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने,
- (ग) २ मेगावाट भन्दा बढी क्षमताको जैविक ऊर्जाबाट विद्युत उत्पादन आयोजना सञ्चालन गर्ने ।

(छ) पर्यटन क्षेत्र :

- (१) १०० बेड भन्दा बढीको होटल वा रिसोर्ट निर्माण, स्थापना तथा सञ्चालन गर्ने,
- (२) नयाँ विमानस्थल निर्माण गर्ने ।

(ज) खानेपानी क्षेत्र :

- (१) ५०० हेक्टर भन्दा बढी क्षेत्रमा फैलिएको वर्षातको पानी सङ्कलन गर्ने तथा सोही क्षेत्रफलमा भएको पानीका स्रोतको प्रयोग गर्ने,
- (२) सेफ ड्रड १०० लिटर प्रति सेकेण्ड (LPS) भन्दा बढीको सतही पानीको स्रोत र सो पानीको ७५ प्रतिशत भन्दा बढी सुख्खा समयमा आपूर्ति गर्ने,
- (३) भूमिगत पानीको स्रोत विकासका लागि कूल एक्च्युफरको ७५ प्रतिशत भन्दा बढी रिचार्ज गर्ने,
- (४) खानेपानी आयोजना सञ्चालन गर्नको लागि १०० जनाभन्दा बढी जनसङ्ख्या विस्थापित गर्ने,
- (५) खानेपानीको स्रोतको माथिल्लो तटीय भागमा ५००० जनाभन्दा बढीको जनसङ्ख्या बसोबास गराउने,
- (६) २ लाख भन्दा बढी जनसङ्ख्यालाई खानेपानी आपूर्ति गर्ने,
- (७) २ लाख भन्दा बढी जनसङ्ख्यालाई खानेपानी आपूर्ति गरी नयाँ स्रोत जोड्ने,
- (८) जैविक तथा रासायनिक प्रदूषण हुने स्रोत वा तिनबाट प्रभावित हुन सक्ने भूमिगत जलस्रोतको उपयोग गर्ने,
- (९) प्रति सेकेण्ड ५०० लिटरभन्दा बढी पानीको स्रोत उपयोग गर्ने खानेपानी स्रोत सम्बन्धी बहुउद्देश्यीय आयोजना सञ्चालन गर्ने, ।
- (१०) ३ किलोमिटर भन्दा बढीको सुरुङ्ग निर्माण गरी खानेपानी आयोजना सञ्चालन गर्ने,
- (११) सार्वजनिक खानेपानीका आपूर्तिको मुख्य स्रोतमा कार्यान्वयन गरिने कुनै प्रस्ताव ।

(झ) फोहरमैला व्यवस्थापन क्षेत्र :

- (१) घर तथा आवास क्षेत्रबाट निस्कने फोहरमैलाको सम्बन्धमा देहायको काम गर्ने:
 - (क) वार्षिक ५,००० टन भन्दा बढी फोहरमैला जमिनमा भर्ने,
 - (ख) १० हेक्टरभन्दा बढी क्षेत्रमा फैलिएको ट्रान्सफर स्टेशन र रिसोर्स रिकोभरी एरियासम्बन्धी काम गर्ने,
 - (ग) १० हेक्टर भन्दा बढी क्षेत्रमा फैलिएको रसायन, यान्त्रिक वा जैविक तरिकाबाट फोहरमैला छनौट, केलाउने, तह लगाउने र पुनः प्रयोग गर्ने,
 - (घ) १० हेक्टर भन्दा बढी क्षेत्रमा फैलिएको कम्पोष्ट प्लान्ट सम्बन्धी काम गर्ने,
 - (ङ) कम्तीमा १०,००० जनसङ्ख्या भएको शहरी क्षेत्रबाट निस्कने फोहरमैला गाड्ने काम गर्ने,
 - (च) ५ एम. एल. डी. (MLD) भन्दा बढी क्षमताको ढल व्यवस्थापन आयोजना सञ्चालन गर्ने,

(छ) ५०,००० भन्दा बढी जनसङ्ख्यालाई टेवा पुऱ्याउने उद्देश्यले सञ्चालन हुने ढल निकास, सरसफाई र फोहरमैला व्यवस्थापन कार्य गर्ने ।

(२) देहायको प्रकृति र जुनसुकै स्तरका खतरापूर्ण फोहरमैला सम्बन्धी देहायका निर्माण सम्बन्धी काम गर्ने:

(क) फोहरमैला संयन्त्र निर्माण,

(ख) फोहरमैला रिकोभरी प्लान्ट निर्माण,

(ग) फोहरमैला भर्ने, थुपार्ने वा गाड्ने ठाउँको निर्माण,

(घ) फोहरमैला भण्डारण गर्ने ठाउँको निर्माण,

(ङ) फोहरमैला ट्रिटमेण्ट सुविधाको निर्माण ।

(३) जोखिमपूर्ण फोहर पदार्थ सम्बन्धी देहायका काम गर्ने:

(क) २५ वर्षभन्दा बढी आधा आयु भएको कुनै पनि रेडियोधर्मी वस्तुको निष्कासन र व्यवस्थापन गर्ने,

(ख) पचास लेथल डोज भएको कुनै पनि रेडियोधर्मी वस्तुको निष्कासन र व्यवस्थापन गर्ने,

(ग) कम्तीमा २५ शैय्या भएको स्वास्थ्य केन्द्र, अस्पताल वा नर्सिङ्ग होमबाट निस्कने जैविक जोखिमपूर्ण पदार्थको अन्तिम निष्कासन व्यवस्थापन गर्ने,

(घ) कुनै पनि हानिकारक पदार्थलाई भष्म वा पुनः प्रयोग गर्नको लागि १ हेक्टर वा सोभन्दा बढी क्षेत्रफलको जमिन प्रयोग गर्ने र ऊर्जा सम्बन्धी कुनै काम गर्ने ।

(ज) कृषि क्षेत्र:

(१) पहाडमा १ हेक्टरभन्दा बढी र तराईमा ५ हेक्टरभन्दा बढी राष्ट्रिय वन क्षेत्र कृषिको लागि प्रयोग गर्ने,

(२) जीवनाशक विषादी (सूचित विषादीको हकमा मात्र) प्लाण्ट स्थापना गर्ने,

(३) दैनिक १० मेट्रिक टन भन्दा बढी प्राङ्गारिक मल उत्पादन गर्ने उद्योग स्थापना गर्ने ।

(ट) स्वास्थ्य क्षेत्र: १०० शैय्याभन्दा बढीको अस्पताल, नर्सिङ्ग होम वा चिकित्सा व्यवसाय सञ्चालन गर्ने ।

(ठ) शिक्षा क्षेत्र: १०० शैय्याभन्दा बढीको शिक्षण अस्पताल सञ्चालन गर्ने ।